

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi potilasvakuutuslain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi potilasvakuutuslakia ja työeläkelakeja siten, että etuuden saajan näkökulmasta potilasvakuutuksesta maksettavat ansionmenetykskorvaukset palautettaisiin toissijaisiksi työeläkelakien mukaisten eläkkeiden osalta. Muutoksilla selkeytetään potilasvahingon kärsineen asemaa yhteensovittavien korvausten maksamisessa. Tämä myös yksinkertaistaisi menettelyjä toimeenpanosta huolehtivien vakuutuslaitosten välillä.

Edellä mainittu tarkoittaisi myös sitä, että potilasvakuutuksesta maksettavien ansionmenetykskorvausten rahoitusvastuu suhteessa työeläkkeisiin poistuisi perhe- ja vanhuuseläkkeiden osalta. Muiden työeläke-etuuksien osalta potilasvakuutus säilyisi kuitenkin edelleen rahoituksellisesti viimesijaisena etuusjärjestelmänä. Tämä toteutettaisiin siten, että vaikka etuuksia myönnettäessä ja maksettaessa saajan potilasvakuutuksesta maksettavat ansionmenetykskorvaukset olisivat etuuden saajan näkökulmasta toissijaisia työeläkkeisiin nähden, eläkelaitoksella olisi oikeus saada maksetun työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutusetuuden määrä takaisin Potilasvakuutuskeskuksesta. Etuuksien ensisijaisuuden ja rahoitusvastuun muuttumisen vuoksi esitys sisältää muutoksia potilasvakuutuksen takautumisoikeutta koskeviin säännöksiin.

Esitys sisältää lisäksi tarkennuksia vakuutuksen antamista koskevaan velvollisuuteen sekä eräitä lakitekniisiä tai muutoin vähäisiä tarkennuksia potilasvakuutuslakiin ja Potilasvakuutuskeskuksesta annettuun lakiin.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan työtapaturma- ja ammattitautilain säännöstä ansionmenetykskorvauksen perusteena olevasta työansioista täsmennettäväksi ja työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhön paluun edistämisestä annetun lain voimassaoloaikaa jatkettavaksi vuoden 2022 loppuun saakka.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1.1.2021.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
2.1 Lainsäädäntö	4
2.1.1 Yleistä	4
2.1.2 Ansionmenetyksen ja elatuksen menetyksen korvaaminen	4
2.1.3 Potilasvakuutusjärjestelmän ja työeläkejärjestelmän vastuut.....	5
2.1.4 Potilasvakuutuskorvauksen ja eläke-etuuksien yhteensovittaminen vahingon käräjän kannalta	6
2.1.5 Vakuutusyhtiön velvollisuus antaa vakuutus	6
2.1.6 Työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen työansiokäsité	6
2.2 Käytäntö	7
2.2.1 Potilasvahingot ja maksetut korvaukset	7
2.2.2 Vakuutusyhtiön velvollisuus antaa vakuutus	7
3 Tavoitteet	7
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	8
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	8
4.1.1 Korvauksensaajalle maksettavat ansion- ja elatuksen menetyksen korvaukset toissijaisiksi suhteessa työeläkkeeseen	8
4.1.2 Potilasvakuutuksen ja työeläkejärjestelmän välinen rahoitusvastuu	8
4.1.3 Vakuutusyhtiön velvollisuus antaa vakuutus	8
4.1.4 Työtapaturma- ja ammattitautilain työansiokäsité	9
4.1.5 Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhön paluun edistäminen	9
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	9
4.2.1 Vaikutukset vakuutuslaitoksiin ja Potilasvakuutuskeskukseen.....	9
4.2.2 Vaikutukset vakuutuksenottajiin	10
4.2.3 Vaikutukset vahinkoa kärsineisiin	10
4.2.4 Vaikutukset kuntatalouteen.....	10
5 Lausuntopalaute	10
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	11
6.1 Potilasvakuutuslaki	11
6.2 Laki Potilasvakuutuskeskuksesta	13
6.3 Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta	13
6.4 Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta.....	15
6.5 Laki merimieseläkelain muuttamisesta	15
6.6 Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta	15
6.7 Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta	15
6.8 Laki työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta.....	15
6.9 Laki työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä	18

HE 162/2020 vp

7 Voimaantulo	18
8 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	18
LAKIEHDOTUKSET	19
1. Laki potilasvakuutuslain muuttamisesta	19
2. Laki Potilasvakuutuskeskuksesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta	22
3. Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta	23
4. Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta	26
5. Laki merimieseläkelain muuttamisesta	29
6. Laki maatalousyrittäjän eläkelain 42 §:n muuttamisesta	31
7. Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta	32
8. Laki työtaturma- ja ammattitautilain 81 §:n muuttamisesta	34
9. Laki työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä annetun lain 12 §:n muuttamisesta	36
LIITE	37
RINNAKKAISTEKSTIT	37
1. Laki potilasvakuutuslain muuttamisesta	37
2. Laki Potilasvakuutuskeskuksesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta	42
3. Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta	43
4. Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta	47
5. Laki merimieseläkelain muuttamisesta	51
6. Laki maatalousyrittäjän eläkelain 42 §:n muuttamisesta	54
7. Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta	55
8. Laki työtaturma- ja ammattitautilain 81 §:n muuttamisesta	59
9. Laki työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä annetun lain 12 §:n muuttamisesta	61

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Työeläkeuudistuksessa, joka tuli voimaan 1.1.2017, säädettiin potilasvahinkojärjestelmän ansiomenetykskorvaukset etuuden saajan näkökulmasta ensisijaisiksi suhteessa työeläkkeisiin. Kuntaliitto ja sairaanhoitopiirit sekä Potilasvakuutuskeskus ja Finanssiala ry ovat pyytäneet sosiaali- ja terveysministeriötä ryhtymään lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin potilasvakuutukseen kohdistuvien kustannusten vähentämiseksi siten, että potilasvakuutus suhteessa työeläkejärjestelmään säädettäisiin takaisin toissijaiseksi korvausjärjestelmäksi. Kuntaliitto ja Sairaanhoitopiirien johtajat ry. esittävät kirjelmässään sosiaali- ja terveysministeriölle 23.10.2019, että potilasvahingon ensisijaisuudesta suhteessa työeläkejärjestelmään tulisi luopua kokonaan. Jos tämä ei ole mahdollista, ensisijaisuudesta tulisi luopua vanhuuseläkettä koskevalta ajalta.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu keskeisiä työmarkkinakeskusjärjestöjä, Potilasvakuutuskeskusta ja Eläketurvakeskusta.

Esityksestä järjestettiin lausuntokierros kesällä 2020. Luonnos hallituksen esitykseksi lähetettiin 42 toimijalle, jotka edustivat yllä mainittujen lisäksi ministeriöitä, viranomaisia, sairaanhoitopiirejä, kuntia, muita terveyden- ja sairaanhoidon toimeenpanijoita, potilas- ja vammaisjärjestöjä sekä vakuutusalan yhteiselimiä.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <https://stm.fi/hankkeet> tunnuksella STM17:00/2020.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Lainsäädäntö

2.1.1 Yleistä

Potilasvakuutus on lakisääteinen vahinkovakuutus, joka antaa kattavan vakuutusturvan terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutuneen potilasvahingoksi katsottavan henkilövahingon varalta. Samalla potilasvakuutus antaa vakuutusturvaa vahingon aiheuttajille heille mahdollisesti muutoin syntyvän vahingonkorvausvastuun varalta. Potilasvakuutuksen ottaminen on potilasvahinkolaisissa (585/1986) ja 1.1.2021 voimaan tulevassa potilasvakuutuslaissa (948/2019) säädetty pakolliseksi potilaan vakuutusturvan takaamiseksi. Vakuuttamisvelvollisuus on asetettu Suomessa terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittaville yhteisöille ja yksityisille elinkeinonharjoittajille, jotka vakuutusmaksujen kautta rahoittavat vahinkoa kärsineille maksettavat korvaukset.

2.1.2 Ansionmenetyksen ja elatuksen menetyksen korvaaminen

Koska potilasvahingon korvaaminen perustuu osittain vahingonkorvauslain (412/1974) säännöksiin, myös yleisiä vahingonkorvausoikeudellisia periaatteita sovelletaan. Tällaisia periaatteita ovat muun muassa niin sanotun täyden korvauksen periaate ja vahingon rajoittamisen periaate. Täyden korvauksen periaate takaa vahinkoa kärsineiden oikeuden täyteen korvaukseen vahingon määrästä riippumatta. Potilasvahinkolain perusteella maksettaville korvauksille ei ole

asetettu enimmäismäärää. Korvauksen avulla vahinkoa kärsineen tulee päästä samaan asemaan, jossa hän olisi ollut, ellei potilasvahinkoa olisi sattunut. Toisaalta korvaus ei voi olla suurempi kuin aiheutunut vahinko eli vahingonkärsinyt ei saa rikastua sillä. Vahinkoa kärsineelle korvataan muun muassa ansionmenetyksellä. Muulle henkilölle kuin välittömästi vahinkoa kärsineelle itselleen voidaan vahingonkorvauslain säädettyin edellytyksin maksaa muun muassa korvausta elatuksen menetyksestä. Potilasvakuutuksesta maksetaan korvauksia niin pitkään vahingon sattumisen jälkeen kuin korvattava potilasvahinko sitä edellyttää. Vaikeiden vahinkojen perusteella korvauksia maksetaan usein vuosikymmeniä. Esimerkiksi lapsena vahingoittuneelle ja työkykynsä menettäneelle voidaan maksaa korvausta ansionmenetyksestä koko jäljellä olevan eliniän ajan.

2.1.3 Potilasvakuutusjärjestelmän ja työeläkejärjestelmän vastuut

Ennen 1.1.2017 sattuneiden potilasvahinkojen osalta sekä työeläke- että kansaneläkelainsäädäntöön perustuvat etuudet ovat potilasvahinkokorvauksiin nähden ensisijaisia. Potilasvahinkokorvaus ei vaikuta maksettavan kansaneläkkeen tai työeläkkeen määrään. Potilasvakuutuksessa vanhuuseläkkeen aikainen ansionmenetykskorvaus määritellään vertaamalla laskennallista vanhuus- ja kansaneläkettä tosiasiallisesti maksussa olevaan eläkkeeseen, jolloin korvattavaa on näiden mahdollinen erotus. Läheskään aina korvattavaa vanhuuseläkkeen alenemaa ei synny. Potilasvahinkokorvauksen ollessa toissijainen eläke-etuuksiin nähden ei näissä tilanteissa aiheudu erityisiä soveltamisongelmia myöskään eläkkeiden määrittämiselle ja maksamiselle.

Työeläkeuudistuksessa, joka tuli voimaan 1.1.2017, potilasvahinkolain mukaiset ansion- ja elatuksenmenetykskorvaukset säädettiin työeläkkeeseen nähden ensisijaisiksi. Muutos koski lain voimaantumisen jälkeen sattuvia vahingotapahtumia. Työeläkkeen kannalta tämä tarkoittaa sitä, että potilasvahinkolain mukaiset korvaukset vähennetään eläkkeensaajalle maksettavasta työeläkkeestä. Potilasvakuutuksessa vahingonkorvauslain säännöksiä noudattamalla korvataan vanhuuseläkeiän täyttymisen jälkeen ansionmenetyksenä vain ns. vanhuuseläkkeen alenemaa eli se määrä, minkä vanhuuseläke on potilasvahingon vuoksi jäänyt pienemmäksi, kun taas ensisijaisuuden myötä korvattavaa on koko se määrä, mitä vanhuuseläke ilman vahinkoa olisi ollut mahdollisilla muilla ensisijaisilla etuuksilla vähennettynä.

Edellä mainittu muutos tarkoitti käytännössä sitä, että potilasvakuutuksen korvausvastuu säädettiin laajemmaksi verrattuna siihen, mikä se olisi ollut vahingonkorvauslain mukaan. Lainmuutoksella potilasvakuutuksesta oli tarkoitus tehdä samalla tavoin työeläkkeeseen nähden ensisijainen kuin liikennevakuutus sekä työtapaturma- ja ammattitautivakuutus, joiden ansionmenetykskorvaukset ovat ensisijaisia työeläkkeisiin nähden myös vanhuuseläkeaikana. Potilasvakuutuksen vanhuuseläkeaikana kohdistuvaa ensisijaisuutta ei kuitenkaan nimenomaisesti todettu hallituksen esityksen (HE 120/2016 vp) perusteluissa.

Vanhuuseläkeaikaa koskevan nimenomaisen kannanoton puuttuessa hallituksen esityksestä syntyi uusia säännöksiä sovellettaessa laintulkinnallista epäselvyyttä siitä, miten laajasti potilasvakuutuksen vastuu ulottuu vanhuuseläkeaikana. Muun muassa tämän vuoksi 1.1.2021 voimaan tulevan potilasvakuutuslain korvauksen määräämistä koskevassa säännöksessä todetaan, että korvaus määrätään vahingonkorvauslain säännösten mukaan, jollei potilasvakuutuslaista muuta johdu. Samalla potilasvakuutusta koskevan hallituksen esityksen (HE 298/2018 vp) perusteluissa todettiin nimenomaisesti, että potilasvakuutuksen vastuu ulottuu myös vanhuuseläkeaikana.

Koska muita kuin työeläkkeitä koskevia lainmuutoksia ei potilasvakuutuksen ja eläke-etuuksien välillä eläkeuudistuksen yhteydessä tehty, jäi potilasvakuutus edelleen osittain toissijaiseksi.

HE 162/2020 vp

Tästä syystä esimerkiksi potilasvakuutuksesta maksetaan korvausta kansaneläkettä saavalle vahinkoa kärsineelle vain, jos potilasvakuutuksen korvaus ylittää kansaneläkkeen määrän.

Potilasvakuutuskeskuksen vuoden 2019 aikana tekemien uusien vaikutusarvioiden mukaan potilasvahinkokorvausten säätäminen ensisijaiseksi suhteessa työeläkkeisiin aiheuttaa potilasvakuutusjärjestelmälle huomattavasti suuremmat kustannukset kuin mitä vuoden 2017 alusta voimaan tullutta lainmuutosta säädettäessä arvioitiin.

2.1.4 Potilasvakuutuskorvauksen ja eläke-etuuksien yhteensovittaminen vahingon kärsijän kannalta

Vahingon kärsijän kannalta eri etuuskien yhteensovittamisesta on muodostunut vaikeasti ymmärrettävä kokonaisuus. Potilasvakuutus on edelleen toissijainen ansionmenetyksen korvausjärjestelmä suhteessa moniin etuus- ja korvausjärjestelmiin, kuten liikennevakuutukseen, työtaturmavakuutukseen sekä Kelan sairausvakuutuslain (1224/2004), kansaneläkelain (568/2007) ja takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) perusteella maksamiin etuuksiin nähden. Se, että työeläkelakien mukaiset eläkkeet ovat toissijaisia ja kansaneläkelaitoksen maksamat eläkkeet edelleen ensisijaisia suhteessa potilasvakuutukseen, on aiheuttanut käytännössä huomattavia ongelmia korvauksia ja etuuksia yhteensovittaessa. Työeläke on puolestaan ensisijainen kansaneläkkeeseen ja takuueläkkeeseen nähden.

Edellä mainittu on aiheuttanut ongelman, jossa minkään järjestelmän vastuuta on vaikea saada lopullisesti määritettyä. Tästä aiheutuu vuoron perään yhden etuusjärjestelmän laskennallisia liikamaksutilanteita ja toisen lisäkorvauksia, joita ei kuitenkaan aina voida maksaa vakuutetulle, kun yhteen järjestelmään nähden toissijaisella järjestelmällä on takautumisoikeus ensisijaiseen järjestelmään nähden. Vakuutus- ja eläkelaitosten päätöksillä on voimassaolevan lainsäädännön mukaan vaikutusta toistensa korvauksiin ja etuuksiin, eikä laissa ole nimenomaisesti otettu kantaa, minkä laitoksen päätöksellä järjestelmien välinen vastuu viimekädessä ratkaistaan ja etuuskien ja korvausten vaikutus toisiinsa katkaistaan. Tästä seuraa asian käsittelyn pitkittymistä ja hallinnollisia lisäkustannuksia.

2.1.5 Vakuutusyhtiön velvollisuus antaa vakuutus

Potilasvakuutuslain mukaan vakuutusyhtiöllä on velvollisuus antaa haettu vakuutus ja pitää se voimassa. Vuoden 2020 loppuun saakka voimassaolevan potilasvahinkolain mukaan myös Potilasvakuutuskeskuksella on oikeus antaa vakuutuksia, mutta tämä oikeus lakkaa potilasvakuutuslain voimaan tullessa. Vakuutusyhtiö ei voi siten jatkossa kieltäytyä potilasvakuutuksen antamisesta. Tämä velvollisuus antaa vakuutus ei kuitenkaan koske ryhmä- ja ryhmäetuvakuutuksia.

2.1.6 Työtaturma- ja ammattitautivakuutuksen työansiokäsité

Työtaturma- ja ammattitautilain voimaan tullessa vuonna 2016 työtaturmavakuutuksen ansionmenetykskorvauksen perusteena käytettävä työansio ja vakuutusmaksun perusteena käytettävät ansiot yhtenäistettiin. Aiemmin tapaturmavakuutuksessa sovelletut kaksi erilaista palkkakäsitettä aiheuttivat työnantajille epäselvyyttä. Samalla kevennettiin työnantajan sosiaalivakuutuksiin liittyvää hallinnollista taakkaa, sillä työtaturmavakuutuksen ansiokäsité yhtenäistettiin työeläkejärjestelmässä käytettävän palkkakäsitteen kanssa.

HE 162/2020 vp

Työeläkelakien säännöksiin eläkkeeseen oikeuttavista työansioista on tehty muutoksia, jotka tulevat voimaan 1.1.2021. Jotta työtapaturmavakuutuksen ansiokäsite säilyy edelleen yhtenäisenä työeläkejärjestelmän palkkakäsitteen kanssa, on työeläkelakeja vastaavien muutosten tekeminen tarpeen myös työtapaturma- ja ammattitaitilakiin.

2.2 Käytäntö

2.2.1 Potilasvahingot ja maksetut korvaukset

Potilasvakuutuksesta maksettavat ansion- ja elatuksenmenetykskorvaukset on muutettu ensisijaiseksi työeläkelain mukaisiin etuuksiin nähden työntekijän eläkelain muuttamisesta annetulla lailla (69/2016). Muutos tuli voimaan 1.1.2017. Tämän arvioitiin mainittua lainmuutosta koskevassa hallituksen esityksessä (HE 120/2016 vp) aiheuttavan noin 4 miljoonan euron lisäyksen potilasvakuutuksen korvauskuluihin vuosittain. Potilasvakuutuskeskuksen syksyllä 2019 tekemien arvioiden mukaan vuosina 2011-2018 sattuneiden potilasvahinkojen perusteella vuosittainen korvausmeno olisi 36 miljoonaa euroa vuotta kohti, jos potilasvakuutuksesta maksettavat etuudet olisivat toissijaisia työeläkelain mukaisiin etuuksiin nähden.

Mainittujen Potilasvakuutuskeskuksen syksyllä 2019 tekemien uusien arvioiden mukaan potilasvakuutuksen säätäminen aina ensisijaiseksi työeläkkeeseen nähden nostaa potilasvakuutuksesta maksettavia korvauksia yli 22 miljoonaa (eli yli 60 prosenttia) vuotta kohden.

2.2.2 Vakuutusyhtiön velvollisuus antaa vakuutus

Sairaanhoitopiirien nykyiset potilasvakuutukset ovat Potilasvakuutuskeskuksen välittämiä kaikkien potilasvakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden antamia niin sanottuja täysomavastuisia rinnakkaisvakuutuksia yhtä sairaanhoitopiiriä lukuun ottamatta. Potilasvakuutuslain säätämisen yhteydessä tehdyt lainmuutokset eivät suoraan vaikuta siihen, vakuutetaanko potilasvahinkoriskejä rinnakkaisvakuutuksina vai vakuuttaako kukin vakuutusyhtiö ne erikseen tai minkälaisen omavastuun vakuutus sisältää.

Potilasvakuutuslain säätämisen jälkeen yliopistosairaanhoitopiirit alkoivat selvittää oman keskinäisen potilasvakuutusyhtiön perustamista. Potilasvakuutusyhtiön perustajien tavoitteena on, että keskinäinen yhtiö voisi aloittaa toimintansa vuonna 2021, kun se on saanut Finanssivalvonnan toimiluvan ja sairaanhoitopiirit ovat tehneet tarvittavat sisäiset päätöksensä. Yhtiö on niin sanottu kytkösyhtiö tai muu vastaavan tyyppinen yhtiö, joka antaa vakuutuksia vain yhtiön omistajille tai muuten hyvin rajatulle asiakaskunnalle. Edellä mainitun keskinäisen vakuutusyhtiön perustaminen saattaa myös vaikuttaa vahinkovakuutusyhtiöiden halukkuuteen antaa vakuutuksia sairaanhoitopiireille. Potilasvakuutusmarkkinassa käynnissä olevat muutokset edellyttävät potilasvakuutustoimintaa harjoittavien toimijoiden vakuutuksen antamisvelvollisuutta koskevaa nykyistä tarkempaa sääntelyä.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on parantaa vahingon kärsijän asemaa korvausten hakemisessa ja maksatuksessa siten, että järjestelmä olisi nykyistä selkeämpi. Samalla tavoitteena on vähentää eri vakuutuslaitoksille aiheutuvaa hallinnollista työtä aina uudelleen tehtävien hakemusten käsittelystä, jota eri etuuksien toistuva yhteensovittaminen aiheuttaa. Esityksen tavoitteena on poistaa potilasvakuutusjärjestelmältä taloudellinen rasite, joka aiheutuisi 1.1.2021 alkaen, jos potilasvakuutusjärjestelmä olisi ensisijainen korvausjärjestelmä suhteessa työeläkejärjestelmään perhe- ja vanhuuseläkkeiden osalta. Potilasvakuutus jäisi edelleen muutoin rahoituksellisesti

ensisijaiseksi työeläkkeisiin nähden. Tämä toteutettaisiin antamalla työeläkelaitoksille takautumisoikeus Potilasvakuutuskeskusta kohtaan.

Lisäksi esityksellä korjataan ja täydennetään potilasvakuutuslakia eräiltä osin sen vahvistamisen jälkeen laissa havaittujen täsmennystarpeiden osalta.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Korvauksensaajalle maksettavat ansion- ja elatuksen menetyksen korvaukset toissijaisiksi suhteessa työeläkkeeseen

Potilasvakuutuksen mukaiset ansion- ja elatuksenmenetykskorvaukset ehdotetaan säädettäväksi takaisin toissijaisiksi työeläkkeeseen nähden. Potilasvahingon kärsineen olisi tällöin helpompaa ymmärtää hänen saamiensa korvausten kokonaisuus. Potilasvahingon kärsineet ovat useimpien henkilöitä, joilla on jo aiemmin ollut työkyvyn alenemaa ja jotka ovat työeläkkeellä. Tällöin on selkeintä, että toimeentulo muodostuisi ensisijaisesti työuran aikana karttuneesta työeläkkeestä. Vain siinä tapauksessa, että potilasvakuutuksesta maksettava ansionmenetykskorvaus olisi työeläkettä suurempi, vahingon kärsinyt saisi korvausta myös potilasvakuutuksen perusteella. Ehdotus ei siten heikennä vahinkoa kärsineen asemaa.

4.1.2 Potilasvakuutuksen ja työeläkejärjestelmän välinen rahoitusvastuu

Potilasvakuutuslain mukaisten ansionmenetyksen ja elatuksen menetyksen korvausten toissijaisiksi säätämisestä huolimatta viimesijainen rahoitusvastuu potilasvahinkojen aiheuttamista ansionmenetyksistä kohdistettaisiin jatkossakin pääsääntöisesti potilasvakuutusjärjestelmään. Tästä syystä eläkelaitoksille säädetään mahdollisuus hakea maksamaansa eläkettä vastaava osuus takaisin Potilasvakuutuskeskukselta. Tätä mahdollisuutta työeläkelaitoksella ei kuitenkaan olisi vanhuus- ja perhe-eläkkeen osalta. Potilasvakuutuskeskus tarvitsee korvausasian ratkaisemiseksi tiedon myönnetystä työeläkkeestä ja siihen liittyvät asiakirjat. Potilasvakuutuskeskus on siksi yhteydessä työeläkelaitokseen aina ennen ansionmenetykskorvauksen määrittämistä. Työeläkelaitos voi tehdä regressipyynnön Potilasvakuutuskeskukselle saatuaan tiedon käsitteilyn vireilliolosta Potilasvakuutuskeskuksessa. Potilasvakuutusta koskevia takautumissäännöksiä selkeytettäisiin, jotta eri etuusjärjestelmiin kohdistuva kustannusvastuu toteutuu oikein.

Työkyvyttömyyseläkkeiden kustannuksia kohdistetaan työeläkejärjestelmässä sellaisille työnantajille, joiden palkkasumma on yli 2 miljoonaa euroa vuodessa tai enemmän. Tätä työeläkemaksun kautta tapahtuvaa rahoitustapaa kutsutaan työkyvyttömyyseläkkeiden maksuluokkamalliksi. Jotta ehdotetun lainmuutoksen tavoite rahoituksellisesta vastuusta potilasvakuutuksen ja työeläkkeiden välillä toteutuu, on välttämätöntä, että myös työeläkemaksun laskuperusteita muutetaan 1.1.2021 lukien siten, että niiden potilasvahinkojen osalta, joissa työeläkelaitoksella on takautumisoikeus Potilasvakuutuskeskusta kohtaan, poistetaan maksuluokkavaikutus.

4.1.3 Vakuutusyhtiön velvollisuus antaa vakuutus

Vakuutuksen antamisvelvollisuutta koskevaa säännöstä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että mainittu velvollisuus vakuutuksen antamiseen ja voimassa pitämiseen koskisi sellaista terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa, jota varten yhtiöllä toimilupansa sekä vahvistetun yhtiöjärjestyksensä mukaan on oikeus antaa vakuutus. Samalla säännökseen ehdotetaan lisättäväksi säännös velvollisuudesta määräaikaan mennessä ilmoittaa sosiaali- ja terveystieteille, jos vakuutusyhtiö ei aikoisi enää jatkossa tarjota laissa tarkoitettua vakuutusta.

4.1.4 Työtapaturma- ja ammattitautilain työansiokäsite

Työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 81 §:ssä säädetään tietyistä suorituksista, jotka luetaan ansionmenetykskorvauksen perusteena olevaan työansioon. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että työpanokseen perustuva osinko luettaisiin ansionmenetykskorvauksen perusteena olevaan työansioon. Lisäksi säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi työsuhteoptioiden ja osakepalkkioiden osalta. Työtapaturma- ja ammattitautilakia uudistettaessa vuodesta 2016 alkaen siirryttiin käyttämään yhtä työansiokäsitettä kuten työntekijän eläkelaisissa (395/2006) eli etuuden ja maksun perusteena käytettävä työansiokäsitemalli olisi mahdollisimman pitkälle sama. Tämä yhtenevyys on tarpeen säilyttää työtapaturma- ja työeläkevakuutuksen välillä. Ehdotetun sisältöinen muutos on jo tehty työeläkelakeihin 1.1.2021 voimaan tulevilla muutoksilla, minkä vuoksi muutos on perusteltua tehdä myös työtapaturma- ja ammattitautilakiin.

4.1.5 Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhön paluun edistäminen

Määräaikainen laki työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhön paluun edistämisestä (738/2009) on voimassa vuoden 2020 loppuun saakka. Laissa säädetään työkyvyttömyyseläkkeen ja työansioiden yhteensovituksista. Ministeri Marinin hallitusohjelman mukaan työkyvyttömyyseläkkeellä olevien henkilöiden työntöön estäviä kannustinloukkuja puretaan ottamalla käyttöön osatyökyvyttömyyseläkkeen lineaarinen malli. Lineaarista mallia valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön työryhmässä. Hallituksen esitys tarvittaviksi lakimuutoksiksi on tarkoitus antaa kevätkaudella 2021 ja lakien olisi tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 alusta. Koska työkyvyttömyyseläkkeen ja ansiotulojen yhteensovituksen liittyvä lineaarista mallia koskeva hanke on parhaillaan vireillä, ehdotetaan työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhön paluun edistämisestä annetun lain voimassaoloaikaa jatkettavaksi vuoden 2022 loppuun saakka.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Vaikutukset vakuutuslaitoksiin ja Potilasvakuutuskeskukseen

Kun esityksessä ehdotetaan potilasvakuutuksen muuttamista 1.1.2021 alkaen myös rahoituksellisesti toissijaiseksi järjestelmäksi vanhuuseläkeiän saavuttaneiden vahinkoa kärsineiden osalta, potilasvakuutukseen kohdistuvat kustannuspaineet pienensivät merkittävästi verrattuna siihen, että potilasvakuutus olisi aina ensisijainen. Muutoksen arvioidaan alentavan potilasvakuutuksen korvausmenoa noin 12 miljoonaa euroa vuosittain verrattuna siihen, että potilasvakuutus olisi ensisijainen myös vanhuuseläkeaikana. Tämän muutoksen jälkeen potilasvakuutuksen kokonaiskorvausmeno olisi arviolta noin 47 miljoonaa euroa vuositasolla.

Ensisijaisuuden voimakas kustannusvaikutus potilasvakuutuksen vakuutusmaksuihin johtuu siitä, että työeläkkeistä potilasvakuutusjärjestelmälle aiheutuva taloudellinen vastuu on suuri suhteessa potilasvakuutuksen vuosittaiseen maksutuloon, joka oli noin 55 miljoonaa euroa vuonna 2017. Kustannusvaikutusta lisää myös potilasvakuutuksen poikkeuksellinen ikäjakama, jossa vahingot painottuvat keski-ikäisiin ja lähellä vanhuuseläkeikää oleviin henkilöihin. Vastaavasti työeläkejärjestelmälle aiheutuva korvausmenon lisääntyminen noin 12 miljoonalla eurolla ei olisi merkittävä suhteessa työeläkejärjestelmän vuotuisen noin 22 miljardin euron työeläkemaksutuloon.

Esitys vähentää hallinnollista työtä, joka aiheutuu eri etuuksien yhteensovittamisesta Potilasvakuutuskeskuksessa, Kelassa ja työeläkelaitoksissa. Kun potilasvakuutuksesta vahingon kärsijälle maksettavat korvaukset säädettäisiin ehdotuksen mukaan toissijaisiksi työeläkelakien mukaisiin etuuksiin nähden, eri etuuksien aina uudelleen tapahtuvaa yhteensovittamista ei enää tarvittaisi.

Koska Potilasvakuutuskeskus käsittelee kaikki vahinkoilmoitukset ja hoitaa potilasvahinkojen korvaamisen vakuutusyhtiöiden puolesta, esityksellä ei ole vaikutusta hallinnolliseen työhön vakuutusyhtiöissä. Vakuutuksenantaja on kuitenkin velvollinen maksamaan Potilasvakuutuskeskukselle yhtiön antamiin vakuutuksiin liittyvien potilasvahinkojen käsittelykulut, joten hallinnollisen työn vähentyminen pienentää myös yhtiöiden maksettaviksi jääviä käsittelykuluja.

4.2.2 Vaikutukset vakuutuksenottajiin

Esityksellä on merkittävä taloudellinen vaikutus potilasvakuutuksen vakuutuksenottajille, joita ovat Suomessa terveyden- ja sairaanhoitoa harjoittavat julkiset ja yksityiset toimijat. Julkisen sektorin osalta tärkeimpiä vakuutuksenottajia ovat sairaanhoitopiirit. Sairaanhoitopiirien vakuutus kattaa piirin alueella sijaitsevien kuntien ja kuntayhtymien omistamien ja ylläpitämien laitosten harjoittaman terveyden- ja sairaanhoidon. Lisäksi vakuutuksenottajia ovat terveyden- ja sairaanhoitoalan yksityiset yritykset, itsenäiset ammatinharjoittajat ja apteekit siellä myytävien reseptilääkkeiden toimittamisen osalta.

Potilasvakuutuksen rahoituksellinen ensi- tai toissijaisuus suhteessa työeläkkeisiin vaikuttaa potilasvakuutusmaksuihin. Ero vakuutustenottajien maksamissa potilasvakuutusmaksuissa on vähintäänkin edellä esitetyn korvausmenon erotuksen (12 miljoonaa euroa) suuruinen, kun potilasvakuutus on rahoituksellisesti ensisijainen ennen vanhuuseläkeikää ja toissijainen vanhuuseläkeaikana.

4.2.3 Vaikutukset vahinkoa kärsineisiin

Ehdotettava järjestelmä, jossa potilasvakuutus on vahinkoa kärsineen näkökulmasta toissijainen suhteessa työeläkejärjestelmään, on vahinkoa kärsineiden kannalta nykytilaan nähden selkeämpi ja ymmärrettävämpi. Vahinkoa kärsinyt saisi työeläkelaitokselta eläkettä koskevan päätöksen ja Potilasvakuutuskeskukselta päätöksen potilasvahingon aiheuttamasta ansionmenetyksestä, josta vähennettäisiin työeläkkeen osuus.

Eläkelaitoksen takautumisoikeudella Potilasvakuutuskeskukselta ei olisi vaikutusta vahinkoa kärsineen etuuksiin ja korvauksiin, vaan kysymys olisi vain vakuutusjärjestelmien välisen rahoitusvastuun kohdistamisesta.

4.2.4 Vaikutukset kuntatalouteen

Esitys keventää kuntatalouteen kohdistuvaa kustannuspainetta, kun potilasvakuutuksen ensisijaisuudesta luovutaan kokonaan työeläkelakien mukaisten vanhuus- ja perhe-eläkkeiden osalta. Vaikutus on noin 10 miljoonaa euroa sairaanhoitopiireille korvausmenon vähentymisestä syntyvän säästön vuoksi.

5 Lausuntopalaute

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi järjestettiin lausuntokierros kesällä 2020. Luonnos lähetettiin 42 toimijalle, jotka edustivat ministeriöitä, viranomaisia, sairaanhoitopiirejä, kuntia, muita terveyden- ja sairaanhoidon toimeenpanijoita, potilas- ja vammaisjärjestöjä, keskeisiä työmarkkinakeskusjärjestöjä sekä vakuutusalan edustajia. Yhteensä lausuntoja saapui 20.

Ehdotukseen suhtauduttiin pääosin myönteisesti ja uudistusta pidettiin tarpeellisena ja toimitatapoja selkiyttävänä. Erityisesti ehdotuksen nähtiin selkeyttävän ja nopeuttavan menettelyjä vahinkoa kärsineen kannalta. Useissa lausunnoissa nostettiin myös esille esityksen tarpeellisuus vakuutuksenottajien kustannusten vähentämiseksi, vaikka eräät lausujat eivät pitäneet ehdotusta

riittävänä kokonaiskustannusten vähenemisen kannalta. Lisäksi ehdotukseen esitettiin joitakin täsmennyksiä.

Ehdotus on viimeistelty sosiaali- ja terveysministeriössä esitysluonnoksesta saadun lausuntopalautteen pohjalta.

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Potilasvakuutuslaki

6 §. Vakuuttamisvelvollisuus. Pykälää muutettaisiin 1.1.2021 voimaan tulevan pykälän 1 momentissa olevan kirjoitusvirheen vuoksi. Voimaan tulevassa laissa säädetään, että vakuuttamisvelvollisuus on työnantajalla, jonka palvelussa on terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Momenttia muutettaisiin niin, että se ilmaisisi vakuuttamisvelvollisuuden olevan työnantajalla, jolla on palveluksessaan terveydenhuollon ammattihenkilöitä.

13 §. Vakuutusyhtiön oikeus ja velvollisuus antaa vakuutus. Pykälän 2 momentissa olevaa säännöstä vakuutusyhtiön velvollisuudesta antaa vakuutus ehdotetaan täsmennettäväksi. Nykyisen säännöksen mukaan vakuutusyhtiö, joka tosiasiallisesti harjoittaa tämän lain mukaista vakuutustoimintaa, ei voi kieltäytyä antamasta ja voimassa pitämästä siltä haettua potilasvakuutusta (niin sanottu sopimuspakko). Sopimuspakko sisältää potilasvakuutustoimintaa tosiasiallisesti harjoittavan vakuutusyhtiön velvollisuuden antaa vastatarjous ja vakuutus kaikille potilasvakuutusta nimenomaisesti kyseessä olevalta vakuutusyhtiöltä pyytävälle vakuutuksenottajille. Säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että mainittu velvollisuus vakuutuksen antamiseen ja voimassa pitämiseen koskisi sellaista terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa, jota varten yhtiöllä toimilupansa sekä vahvistetun yhtiöjärjestyksensä mukaan on oikeus antaa vakuutus. Lainkohdan tarkentaminen on tarpeen, koska esimerkiksi sellaiselle vakuutusyhtiölle, joka on perustettu antamaan vakuutuksia vain vakuutusyhtiön omistajayhteisöille tai muutoin ennakolta rajatulle asiakaskunnalle, ei ole perusteltua asettaa velvoitetta tarjota ja antaa vakuutuksia muille vakuuttamisvelvollisille yhteisöille. Edellytyksenä vakuutuksen antamisesta kieltäytymiselle olisi se, että vakuutusyhtiö on tehnyt tällaisen rajauksen hakiessaan toimilupaa Finanssivalvonnalta. Lisäksi edellytetään, että asiasta on maininta vakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksessä. Säännöstä ei siten voida käyttää asiakaskohtaisessa riskienvalinnassa, vaan kieltäytymisen tulee perustua yleisluonteiseen rajaukseen yhtiön toiminnan ja asiakassegmentin strategisesta valinnasta. Liikennevakuutuslain (460/2016) 17 §:n 2 momentissa on vastaavan tyyppinen säännös.

Potilasvakuutustoiminnan luonne ja markkinoiden kehitys voi johtaa sellaiseen epätoivottavaan lopputulokseen, että potilasvakuutusmarkkinalla nyt toimivat vakuutusyhtiöt luopuvat potilasvakuutuksen tarjoamisesta jollekin asiakasryhmälle yllättäen ja jopa niin, ettei vakuutusta ole markkinoilta saatavissa. Tämä voisi vaarantaa vakuutusturvan olemassaolon ja vahinkoa kärsineiden aseman. Potilasvakuutustoimintaa harjoittaville vakuutusyhtiölle ehdotetaankin säädettäväksi velvollisuus määräaikaan mennessä ilmoittaa sosiaali- ja terveysministeriölle, jos vakuutusyhtiö ei aikoi enää jatkossa tarjota laissa tarkoitettua vakuutusta tai rajoittaisi vakuutusten antamista toimiluvan tai yhtiöjärjestyksen muutoksella. Sellaisten vakuutusyhtiöiden osalta, jotka eivät ole aiemmin harjoittaneet potilasvakuutustoimintaa, määräaika koskisi vain niitä toimiluvan tai yhtiöjärjestyksen muutoksia, jotka tehdään potilasvakuutustoiminnan aloittamisen jälkeen. Ilmoitusmenettely turvaisi vakuutuksenottajan aseman ja antaisi lainsäätäjälle kohtuullisen ajan arvioida muut vaihtoehdot järjestää vakuutusturva ja toteuttaa mahdolliset lainsäädännön muutokset.

29 §. *Muiden etuus- ja korvausjärjestelmien vaikutus vahinkoa kärsineen oikeuteen saada korvausta.* Pykälän 1 momentissa säädetään pääsäännöstä, jonka mukaan vahinkoa kärsineen oikeus saada korvausta potilasvakuutuksesta olisi riippumaton siitä, onko hänellä oikeus saada korvausta jonkun muun lain perusteella, jollei 2 momentista tai 30 §:stä muuta johdu. Momentista poistettaisiin viittaus 3 momenttiin, jossa säädetään tällä hetkellä potilasvakuutuksen ensisijaisuudesta suhteessa lakisääteiseen työeläkejärjestelmään. Koska potilasvakuutus säädettäisiin vahinkoa kärsineeseen nähden toissijaiseksi suhteessa työeläkelakien mukaisiin etuuksiin, 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi.

45 §. *Potilasvakuutuskeskuksen takautumisoikeus vahingonaiheuttajaa kohtaan.* Pykälässä säädetään tilanteista, joissa Potilasvakuutuskeskukselle on siirtynyt vahingon kärsineen oikeus vaatia vahingonkorvausvastuussa olevalta potilasvahingon aiheuttajalta tai tämän työnantajalta korvausta enintään Potilasvakuutuskeskuksen maksamaan määrään asti. Koska on mahdollista, että käsitteen vahingon aiheuttaja katsotaan tarkoittavan vain sitä, joka on toiminut tuottamuksellisesti, pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkennettavaksi niin, että vahingon aiheuttajan ja tämän työnantajan sijaan siinä käytetään käsitettä kolmas henkilö. Käsite kolmas henkilö pitää sisällään kaikki ne, jotka ovat vastuussa vahingoista voimassaolevan sopimussuhteen ulkopuolisen vahingonkorvausvastuun perusteella. Takautumisoikeuden käyttäminen on erityisen tärkeää niissä tilanteissa, joissa Potilasvakuutuskeskus on maksanut korvausta 23 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kiinteästi asennetun laitteen turvallisuuspuutteen vuoksi. Säännöksen sanamuodon tarkennuksella varmistetaan muun muassa se, että tuotevastuuvahingossa takautumisoikeus voidaan kohdistaa aina myös laitteen maahantuojaan tai markkinoijaan, joka voi olla vastuussa tuotevahingosta, ilman omaa tuottamusta.

46 §. *Potilasvakuutuskeskuksen takautumisoikeus muuta etuuden maksajaa kohtaan.* Pykälässä säädetään tilanteesta, jossa Potilasvakuutuskeskus on ehtinyt maksaa korvausta potilasvakuutuksesta, vaikka potilasvakuutus on toissijainen korvausjärjestelmä. Tällöin Potilasvakuutuskeskukselle siirtyy vahinkoa kärsineen oikeus saada korvausta ensisijaisesta korvausjärjestelmästä enintään kuitenkin Potilasvakuutuskeskuksen maksamaa korvausta vastaavaan määrään. Yleensä potilasvakuutuksen korvausvastuu selviää käytännössä jälkikäteen, mutta päinvastaisen tilanteen varalta järjestelmien väliseen suhteeseen on otettava laissa kantaa. Säännös ilmentää siten vahingonkorvausoikeudellista rikastumiskiellon yleisperiaatetta. Pykälän sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi.

Pykälän toisessa virkkeessä oleva viittaus työeläkelakien mukaisiin etuuksiin on poistettava, koska lain 29 §:n 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Koska potilasvakuutus palautetaan toissijaiseksi työeläkkeiden ja perhe-eläkkeiden osalta, ei ole tarpeellista erikseen mainita Potilasvakuutuskeskukselle siirtyvästä etuuden maksajan oikeudesta korvaukseen tai etuuteen. Sen sijaan vahinkoa kärsineen oikeus saada etuutta vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) perusteella ei edelleenkaan siirtyisi Potilasvakuutuskeskukselle.

47 §. *Vakuutuslaitoksen takautumisoikeus Potilasvakuutuskeskusta kohtaan.* Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuslaitoksen takautumisoikeus koskee muun muassa työeläkelakien perusteella vahinkoa kärsineelle maksettavaa työeläke-etuutta. Koska potilasvakuutuksen ansion- ja elatuksenmenetykskorvauksesta ei enää olisi takautumisoikeutta työeläkelakien mukaiseen vanhuus- ja perhe-eläkkeeseen nähden, ehdotetaan 1 momentista poistettavaksi viittaus työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaisiin etuuksiin.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin potilasvakuutuksen viimesijaisesta rahoitusvastuusta. Momentin mukaan eläkelaitoksella, joka on maksanut etuutta työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettujen lakien nojalla, on oikeus saada maksetun työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutusetuuden määrä takaisin Potilasvakuutuskeskukselta.

48 §. Jakojärjestelmä ja siitä katettavat kustannukset. Pykälässä säädettäisiin vakuutusyhtiöiden osallistumisesta pykälässä tarkoitettujen kustannusten rahoitukseen niin sanotun jakojärjestelmän kautta. Pykälän 2 momentin kohdassa 1—5 säädetään jakojärjestelmäkustannuksista. Koska lain 25 ja 26 §:ssä tarkoitettuihin kuntoutuksen korvauksiin ei liity erityisen vaikeasti arvioitavia pitkäaikaisia vastuita, tällaisten korvausten kattaminen jakojärjestelmästä ei ole perusteltua. Tämän vuoksi 2 momentin 4 kohdan viittaus em. pykäliin ehdotetaan poistettavaksi. Samalla korjataan oikeaksi 3 ja 4 momenteissa olevat viittaukset 2 momentin 4 kohdaksi muutettuun suurvahinkoja koskevaan kohtaan.

57 §. Potilasvakuutuskeskuksen ilmoitusoikeus. Pykälään lisättäisiin Potilasvakuutuskeskuksen oikeus ilmoittaa sen tietoon tulleesta potilasturvallisuutta vaarantavasta seikasta myös Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuslaille (Fimea). Terveystieteiden laitosten ja tarvikkeiden valvontatehtävät siirtyvät 1.1.2020 alkaen Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta Valviralta Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuslaille. Puutteet laitteissa ja tarvikkeissa voivat heikentää potilasturvallisuutta merkittävästi. Tästä syystä Potilasvakuutuskeskukselle olisi tarpeellista lisätä oma-aloitteinen oikeus ilmoittaa salassapitosäännösten estämättä myös Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuslaille Potilasvakuutuskeskuksen tietoon tulleesta potilasturvallisuutta vaarantavasta seikasta.

6.2 Laki Potilasvakuutuskeskuksesta

9 §. Hallituksen kokoonpano ja sen tehtävät. Pykälää muutettaisiin sen 2 momentissa olevan hallituksen kokoonpanoa koskevan säännöksen osalta. Pykälässä edellytetään, että hallitukseen kuuluu vähintään viisi jäsentä. Potilasvakuutuksia myöntävien vakuutusyhtiöiden määrä on vähentynyt muutamien vakuutusyhtiöiden ilmoittama luopuvansa potilasvakuutustoiminnan harjoittamisesta. Tästä syytä olisi tarpeellista, että Potilasvakuutuksen hallituksen jäsenten vähimmäismäärää pienennetään. Hallitukseen ehdotetaan kuuluvaksi vähintään 3 jäsentä.

6.3 Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

25 §. Oikeus työeläkekuntoutukseen. Pykälän 1 momentin 3 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi maininta potilasvakuutuksen mukaisesta kuntoutuksesta. Potilasvakuutuslain mukainen ammatillinen kuntoutus olisi toissijaista työeläkejärjestelmän mukaiseen kuntoutukseen nähden.

92 §. Eläkkeestä vähennettävät etuudet. Koska potilasvakuutus olisi jatkossa toissijainen työeläkkeisiin nähden, pykälän 1 momentin 6 kohta ehdotetaan kumottavaksi.

94 §. Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään. Koska potilasvakuutus olisi jatkossa toissijainen työeläkkeisiin nähden, pykälän 1 momentissa olevat viittaukset potilasvakuutuslakiin ehdotetaan poistettavaksi.

95 §. Takautumisoikeus. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 4 ja 5 momentti. Uuden 4 momentin mukaan eläkelaitoksella olisi oikeus periä potilasvakuutuslain mukaan määrätystä ansionmenetykskorvauksesta maksettua työeläkettä vastaava määrä takaisin Potilasvakuutuskeskukselta. Takautumisoikeuden edellytyksenä olisi, että työntekijän työkyvyttömyys on seurausta potilasvakuutuslain mukaan korvattavasta vahinkotapahtumasta. Eläkelaitoksen takautumisoikeus koskisi ammatillisen kuntoutuksen etuutta ja työkyvyttömyyseläkettä. Takautumisoikeus päättyisi

viimeistään eläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi. Jos potilasvahinko sattuisi henkilön jo ollessa vanhuuseläkkeellä, ei takautumisoikeutta syntyisi. Uusi 5 momentti koskisi tilanteita, joissa työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusetuus tulee myönnettäväksi ajalle, jolta potilasvakuutuslain mukainen korvaus on jo ehditty maksaa ottamatta huomioon työeläkettä. Eläkelaitos voisi näissä tilanteissa pidättää itsellään sen osan työeläkkeestä, jonka eläkkeenhakija on jo saanut itselleen korvauksena Potilasvakuutuskeskukselta. Eläkkeensaajalle maksettaisiin työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutusetuutta vain potilasvakuutuskorvauksen määrän ylittävä osa.

Potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta määrättäessä korvauksesta vähennetään työeläke, koska ansionmenetystä ei katsota syntyneen siltä osin kuin vahinkoa kärsineellä on oikeus työeläkkeeseen. Jos ansionmenetykskorvausta määrättäessä työeläkettä ei ole vielä myönnetty, ei työeläkettä voida vähentää.

Ilman ehdotettua säännöstä tilanteissa, joissa työeläke myönnetään takautuvasti potilasvakuutuslain mukaisen ansiomenetykskorvauksen jälkeen, täytyisi työeläkelaitoksen maksaa työeläke täysimääräisenä eläkkeenhakijalle ja tämän jälkeen hakea korvausta Potilasvakuutuskeskukselta takautumisoikeuden perusteella. Tämä voisi johtaa potilasvakuutuslain mukaisen korvauksen takaisinperintään vahingon kärsineeltä.

206 §. *Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeus tietojen oma-aloitteiseen luovuttamiseen.* Pykälässä säädetään eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeudesta tietojen luovuttamiseen oma-aloitteisesti. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 kohta, jossa säädettäisiin eläkelaitoksen oikeudesta luovuttaa tietoja Potilasvakuutuskeskukselle 95 §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitettun oikeuden sisällön yksilöimiseksi tilanteessa, jossa henkilön työkyvyttömyys on seurausta potilasvakuutuslain mukaan korvattavasta vahinkotapahtumasta. Eläkelaitoksella on voimassa olevassa laissa vastaava oikeus tietojen luovuttamiseen raideliikennevastaustulain (113/1999) mukaiselle korvausvelvolliselle.

Potilasvakuutuslain 54 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla Potilasvakuutuskeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada eläkelaitokselta tiedot vahinkoa kärsineen tai korvaukseen oikeutetun työsuhteista, yrittäjätyöstä ja ansioista, hänelle maksetuista etuuksista ja muista korvausvastuun ratkaisemista varten tarpeellisista seikoista. Tietojen luovuttaminen eläkelaitokselta Potilasvakuutuskeskukselle kyseisen säännöksen nojalla edellyttää tietopyyntöä. Joissain tapauksissa työntekijän eläkelain 95 §:n mukaisen takautumisoikeuden toteuttaminen edellyttää kuitenkin eläkelaitoksen mahdollisuutta ilmoittaa oma-aloitteisesti Potilasvakuutuskeskukselle, mikä on maksetun eläkkeen määrä, mille ajalle eläke kohdistuu sekä eläkkeen hakijan riittävät tunnistetiedot. Lisäksi eläkelaitoksen tulisi joissain tapauksissa voida ilmoittaa tietoa siitä, että kyseessä olevalle henkilölle on sattunut potilasvakuutuslain mukainen vahinkotapahtuma ja tieto vahinkotapahtumapäivästä, jotta takautumisoikeus voidaan toteuttaa.

Työeläkkeiden ja potilasvakuutuslain mukaisten korvausten toimeenpano ovat lakisääteisiä tehtäviä. Ehdotetussa säännöksessä tarkoitettujen henkilötietojen käsittely perustuu luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan eli käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen toteuttamiseksi. Vahinkotapahtumaa koskevan tiedon osalta henkilötietojen käsittely perustuu lisäksi 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaan, jonka mukaan erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely on sallittua, jos se on tarpeen rekisterinpitäjän tai rekisteröidyn velvoitteiden ja erityisten oikeuksien noudattamiseksi työoikeuden, sosiaaliturvan ja sosiaalisen suojelun alalla, siltä osin kuin se sallitaan jäsenvaltion lainsäädännössä.

6.4 Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Lain 22, 85, 87 ja 88 §:ään ehdotetaan tehtäväksi samansisältöiset muutokset eläkkeestä vähennettävien etuuksien, ensisijaisina maksettavien etuuksien ja eläkkeiden vaikutuksista ja takautumisoikeudesta kuin edellä työntekijän eläkelain muuttamisesta on esitetty.

146 §. Sovellettavat säännökset. Pykälässä olevat tekniset virheet ehdotetaan korjattavaksi. Suomenkielisessä pykälässä oleva viittaus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, *julkisuuslaki*) 7 lukuun on virheellisesti 2 momentin 5 kohdassa, vaikka kyseisen viittauksen tulisi koskea koko 2 momenttia. Virhe korjattaisiin siten, että 2 momentin 5 kohdassa oleva viittaus poistettaisiin ja pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jonka mukaan sovellettaessa 2 momenttia tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä salassapidosta poikkeamisesta ja sen lakkaamisesta säädetään julkisuuslain 7 luvussa. Momentin säännös vastaisi työntekijän eläkelain 191 §:n 3 momenttia.

Ruotsinkielinen laki ei vastaa suomenkielistä lakia. Ruotsinkielisessä pykälässä viittaus julkisuuslain 7 lukuun on alun perin sisältynyt omaan 3 momenttiin, jota on myöhemmin muutettu siten, että viittaus puuttuu voimassa olevasta pykälästä kokonaan. Lisäksi pykälässä on ylimääräinen 5 momentti, johon sisältyy tarpeeton ja vanhentunut säännös. Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että nykyinen säännös korvattaisiin viittaussäännöksellä julkisuuslain 7 lukuun, jotta säännöksen kieliversiot vastaisivat toisiaan.

6.5 Laki merimieseläkelain muuttamisesta

Lain 25, 97, 99 ja 100 §:ään ehdotetaan tehtäväksi samansisältöiset muutokset eläkkeestä vähennettävien etuuksien, ensisijaisina maksettavien etuuksien ja eläkkeiden vaikutuksista ja takautumisoikeudesta kuin edellä työntekijän eläkelain muuttamisesta on esitetty.

6.6 Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Lain 42 §:stä ehdotetaan poistettavaksi maininta potilasvakuutuksen mukaisesta kuntoutuksesta. Potilasvakuutuslain mukainen ammatillinen kuntoutus olisi toissijaista työeläkejärjestelmän mukaiseen kuntoutukseen nähden.

6.7 Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Lain 22, 96, 98 ja 99 §:ään ehdotetaan tehtäväksi samansisältöiset muutokset eläkkeestä vähennettävien etuuksien, ensisijaisina maksettavien etuuksien ja eläkkeiden vaikutuksista ja takautumisoikeudesta kuin edellä työntekijän eläkelain muuttamisesta on esitetty.

Lisäksi ehdotetaan lisättäväksi lain 157 a §:ään säännös Kevan oikeudesta tietojen luovuttamiseen Potilasvakuutuskeskukselle sen ohella mitä pykälässä säädetään tietojen luovuttamisesta raideliikennevastaualain mukaiselle korvausvelvolliselle. Samalla muutettaisiin säännöksen viittausta takautumista koskevan 99 §:n osalta.

6.8 Laki työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

81 §. Ansionmenetykskorvauksen perusteena oleva työansio. Pykälässä säädetään tietyistä suorituksista, jotka luetaan ansionmenetykskorvauksen perusteena olevaan työansioon. Pykälän 1 momentin luetteloon ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 kohta, jonka mukaan tuloverolain (1535/1999) 33 b §:n 3 momentissa tarkoitettu työpanokseen perustuva osinko katsottaisiin vastikkeeksi

työstä ja luettaisiin mukaan eläkkeen perusteena olevaan työansioon. Verotuksessa työpanokseen perustuva osinko on ansiotulona verotettavaa palkkaa tai työkorvausta siltä osin kuin osingon jakoperusteena on osingonsaajan tai tämän intressipiiriin kuuluvan henkilön työpanos. Osinko on sen henkilön tuloa, jonka työpanoksesta on kysymys. Työpanokseen perustuva osinko on työstä maksettavaan vastikkeeseen verrattava suoritus, ja tämän vuoksi ehdotetaan, että työpanososinko luettaisiin mukaan työtaturma- ja ammattitautilain ansionmenetyskorvauksen perusteena olevaan työansioon.

Pykälän 3 momentin 12 kohdan mukaan vastikkeena työstä ei pidetä yhtiön osakkaan nostamaa voitto-osuutta tai osinkoa. 1 momenttiin tehtävän lisäyksen jälkeen on tarpeellista, että työtaturma- ja ammattitautilaissa säädettäisiin eri lainkohdissa erilaisten osinkona maksettavien suorituskuulumisesta ansionmenetyskorvauksen perusteena olevaan työansioon. Tämän vuoksi pykälän 3 momentin 12 kohdassa säädettäisiin työansiokäsitteen ulkopuolelle jäävästä osingosta. Jotta säännösten keskinäinen suhde ja soveltaminen olisi selvä, 3 momentin 12 kohtaa olisi tarpeen täsmentää niin, että säännöksestä käy ilmi sitä sovellettavan, ellei 1 momentin 4 kohdasta muuta johdu.

Ehdotettu uusi säännös toisi työtaturma- ja ammattitautilain piiriin sellaisen osakeyhtiön ja osuuskunnan osakkeille tai osuuksille jakaman osingon ja ylijäämän, johon sovelletaan tuloverolain 33 b §:n 3 momentin säännöksiä. Muun kuin osakkaan, esimerkiksi osakkaan intressipiiriin kuuluvan henkilön, työpanokseen perustuva osinko katsotaan lakia sovellettaessa sen henkilön eläkkeen perusteena olevaksi työansioksi, jonka työpanoksesta on kysymys. Tältä osin uusi säännös ei toisi muutosta nykytilaan. Ehdotettu uusi säännös ei toisi muutosta työtaturma- ja ammattitautilain alaisten ansioiden määrittelyyn muiden osinkojen kuin säännöksessä tarkoitettujen työpanososinkojen osalta. Verotuksessa työpanososinkoa voivat jakaa osakeyhtiöt, osuuskunnat, kotimainen säästöpankki, keskinäinen vakuutusyhtiö ja vakuutusyhdistys.

Työtaturma- ja ammattitautilaissa työsuhdeoptiosta ja osakepalkkiosta säädetään erikseen. Työsuhdeoptiota koskee lain 81 §:n 3 momentin 4 kohta ja osakepalkkioita 5 kohta. Momentin 4 kohdan sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi, jotta työtaturma- ja ammattitautilain ja verotuksessa käytettävän työsuhdeoption käsitteen ero tulisi selvemmin esille. Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi pykälän 3 momentin 5 kohtaan viittaava täsmennys, joka selventäisi sitä, että 4 kohdan työsuhdeoptiota koskevaa säännöstä sovelletaan, ellei 5 kohdan osakepalkkiota koskevasta säännöksestä muuta johdu ja kyse ole sellaisesta palkkiosta, jota 5 kohdan mukaan pidetään vastikkeena työstä. Täsmennys vastaisi lain tarkoitusta ja noudatettavaa käytäntöä.

Voimassa olevan 3 momentin 4 kohdan mukaan työsuhdeoption käyttämisestä syntyvää etua ei pidetä vastikkeena työstä. Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös, jonka mukaan työsuhdeoption käyttämisestä syntyvä etu kuitenkin olisi, edellä mainitusta pääsäännöstä poiketen, tietyn edellytyksen ansionmenetyskorvauksen perusteena olevaa työansiota.

Työsuhdeoption käyttämisestä syntyvää etua ei lähtökohtaisesti pidetä vastikkeena työstä, koska työsuhdeoptiosta saatavan edun arvo määräytyy osakkeen arvonkehityksen perusteella eikä työntekijän työpanoksella ole välitöntä vaikutusta työsuhdeoptiosta saatavan edun määrään. Työntekijän saaman hyödyn määrä ei ole edusta sovittaessa palkan tavoin selkeästi arvioitavissa.

Jos osakkeen sovittu merkintähinta option luovutusajankohtana on kuitenkin selvästi alempi kuin osakkeen markkinahinta, työsuhdeoptiosta saatavan edun määrä ei muodostu pääasiassa osakkeiden kurssikehityksen perusteella tulevaisuudessa vaan työntekijä saa selvästi arvioitavissa olevan rahanarvoisen edun jo option-oikeuden luovutushetkellä. Tällöin työntekijän option

luovutusajankohtana saamaa etua pidetään lakia sovellettaessa vastikkeena työstä. Edun määränä pidetään osakkeen sovitun merkintähinnan ja option luovutusajankohdan mukaisen osakkeen käyvän arvon erotusta.

Lakiin ehdotetaan kirjattavaksi työtaturma- ja ammattitautilakia sovellettaessa noudatettava periaate täsmennettynä. Jos edellä kuvattu alihintainen työsuhdeoptioetu käytettäisiin ennen kuin option saamisesta on kulunut vuosi, etu ehdotetaan luettavaksi mukaan työtaturma- ja ammattitautilain alaiseen ansioon. Jos alihintainen työsuhdeoptioetu käytettäisiin vasta vähintään vuoden kuluttua option saamisesta, työntekijän työpanoksella ei katsottaisi olevan välitöntä vaikutusta saatavan edun lopulliseen määrään eikä etua pidettäisi vastikkeena työstä.

Työsuhdeoptiosta saatava etu olisi ansionmenetykskorvauksen perusteena olevaa työansiota, jos työsuhdeoptiolla merkittävän osakkeen sovitun merkintähinta olisi olennaisesti alempi kuin osakkeen käypä arvo option antamishetkellä ja etu käytettäisiin ennen kuin edun saamisesta on kulunut vähintään vuosi. Olennainen ero määriteltäisiin tapauskohtaisesti. Osakkeen sovitun merkintähinnan voitaisiin katsoa alittavan selvästi osakkeen käyvän arvon, jos sovitun merkintähinta olisi alle 50 %:a option antamisajankohdan mukaisesta osakkeen käyvästä arvosta. Alihintaisesta työsuhdeoptioedusta muodostuvan työtaturma- ja ammattitautilain alaisen edun määrä arvioitaisiin, kuten nykyisin, optio-oikeuden luovutusajankohdan mukaan, mutta etu otettaisiin huomioon ansiona vasta optioedun käyttöajankohtana, ei option antamisajankohtana, kuten nykyisin. Työnantajan tulisi option käyttöajankohtana tarkastella, onko optiota luovutettaessa sovitun osakkeen merkintähinta olennaisesti alempi kuin option antamisajankohdan mukainen osakkeen käypä arvo ja onko alihintainen optioetu käytetty ennen kuin optioedun antamisesta on kulunut vähintään vuosi. Alihintaisesta työsuhdeoptioedusta työtaturma- ja ammattitautilain alaisena edun määränä pidettäisiin osakkeen sovitun merkintähinnan ja option luovutusajankohdan mukaisen osakkeen käyvän arvon erotusta. Työnantajan tulisi ilmoittaa työsuhdeoption käyttöajankohtana lain alaisen edun osuus tulorekisteriin.

Pykälän 3 momentin 5 kohdassa säädetään osakepalkkioista. Arvopaperipörssi -termi ehdotetaan päivittäväksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettua lakia (1070/2017) vastaavaksi. Arvopaperipörssi -termin tilalle tulisi muuttaa säännelty markkina ja monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä. Nämä määritelmät ovat mainitussa laissa. Termien muuttaminen olisi tekninen muutos.

Momentin 5 kohdan sanamuotoa ehdotetaan lisäksi täsmennettäväksi niin, että säännöksestä kävisi selvästi ilmi, että palkkiona saatavan edun arvon tulee palkkion lupaamisen ja antamisen välisenä aikana määräytyä säännöksessä tarkoitettujen osakkeiden arvonkehityksen perusteella vähintään vuoden mittaisena aikana (vuoden odotusaika). Osakepalkkiosäännöksessä tarkoitettun vuoden odotusajan tarkastelujakson katsottaisiin alkavan palkkion lupaamisesta ja päättyvän palkkion antamiseen. Palkkio katsottaisiin annetuksi, kun henkilö saa omistusoikeuden palkkioon. Osakkeisiin liittyvä luovutusrajoitus ei vaikuttaisi palkkion antamisen ajankohtaan. Palkkion lupaamisen ja antamisen tulkinta edellä kuvatuin tavoin vastaisi työtaturma- ja ammattitautilakia sovellettaessa vakiintunutta käytäntöä. Jos kuitenkin osakepalkkiota rasittaisi omistusoikeuden siirtymisen jälkeen, esimerkiksi työsuhteen jatkumiseen tai työnantajayhtiön tulostavoitteen täyttymiseen liittyvä, ehdollinen palautusvelvollisuus ja lisäksi osakkeen luovutusrajoitus, osakepalkkio katsottaisiin annetuksi vasta, kun ehdollinen palautusvelvollisuus ja luovutusrajoitus päättyvät ja osakepalkkio jää henkilön omistukseen ja vallintaan.

6.9 Laki työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä

12 §. Voimaantulo. Laki on ollut voimassa määräaikaisena vuoden 2010 alusta, ja sen voimassaoloaika on jatkettu vuoden 2020 loppuun. Määräaikaisen lain voimassaoloaika ehdotetaan jatkettavaksi vuoden 2021 alusta vuoden 2022 loppuun.

7 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1.1.2021. Ennen lain voimaantuloa terveyden- tai sairaanhoidon yhteydessä sattuneeseen vahinkotapahtumaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

8 Suhde perustuslakiin ja säätämjärjestys

Potilasvakuutuslainsäädännön toimeenpano on pääosin julkisen hallintotehtävän hoitamista, joka perustuslain 124 §:ssä edellytetyllä tavalla on lailla annettu Potilasvakuutuskeskuksen, potilovahinkolautakunnan ja yksityisten vakuutusyhtiöiden tehtäväksi. Osassa toimeenpanoa koskevia tehtäviä on kysymys myös julkisen vallan käytöstä. Potilasvakuutuskeskus toimii vakuutuksen toimeenpanon yhteiselimenä ja sen toimintaa ja hallintoa koskevista keskeisistä asioista säädetään laissa.

Esitys ei sisällä muutoksia Potilasvakuutuskeskuksen tai vakuutusyhtiöiden tehtäviin. Hallitus katsookin, että esitys on sopusoinnussa perustuslain kanssa, minkä vuoksi ehdotettu laki voidaan käsitellä perustuslain 72 §:n mukaisessa tavallisessa lainsäätämjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

potilasvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan potilasvakuutuslain (948/2019) 29 §:n 3 momentti,
muutetaan 6 §:n 1 momentti, 13 §:n 2 momentti, 29 §:n 1 momentti, 45 §:n 1 momentti, 46 ja
47 §, 48 §:n 2–4 momentti ja 57 § seuraavasti:

6 §

Vakuuttamisvelvollisuus

Terveysten- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavalla yhteisöllä, säätiöllä ja itsenäisellä ammatinharjoittajalla sekä työnantajalla, jonka palveluksessa on terveydenhuollon ammattihenkilöitä, on oltava vakuutus tämän lain mukaisen vastuun varalta.

13 §

Vakuutusyhtiön oikeus ja velvollisuus antaa vakuutus

Vakuutusyhtiö, joka harjoittaa potilasvakuutustoimintaa, ei saa kieltäytyä antamasta ja voimassa pitämästä siltä haettua vakuutusta, jos vakuutus koskee sellaista terveyden- tai sairaanhoitotoimintaa, jota varten yhtiöllä toimilupansa ja vahvistetun yhtiöjärjestyksensä mukaan on oikeus antaa vakuutus. Potilasvakuutustoimintaa harjoittavan vakuutusyhtiön on ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle viimeistään 31 päivänä joulukuuta, jos se aikoo rajoittaa tämän lain mukaisen vakuutuksen tarjoamista tai lopettaa sen tarjoamisen kokonaan seuraavan kalenterivuoden 31 päivän joulukuuta jälkeen.

29 §

Muiden etuus- ja korvausjärjestelmien vaikutus vahinkoa kärsineen oikeuteen saada korvausta

Vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen on riippumaton siitä, onko hänellä oikeus saada korvausta muun lain nojalla, jollei 2 momentista tai 30 §:stä muuta johdu.

45 §

Potilasvakuutuskeskuksen takautumisoikeus vahingonaiheuttajaa kohtaan

Korvauksen saajan oikeus vaatia kolmannelta henkilöltä korvausmäärä, jonka Potilasvakuutuskeskus on hänelle suorittanut, siirtyy Potilasvakuutuskeskukselle.

46 §

Potilasvakuutuskeskuksen takautumisoikeus muuta etuuden maksajaa kohtaan

Jos Potilasvakuutuskeskus on maksanut korvausta vahinkoa kärsineelle, jolla on oikeus saada korvausta tai etuutta saman vahinkotapahtuman seurauksena muun lain nojalla, siirtyy kyseinen oikeus Potilasvakuutuskeskukselle enintään tämän maksamaan määrään saakka.

Potilasvakuutuskeskukselle ei kuitenkaan siirry korvauksen hakijan oikeus saada korvausta tai etuutta vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista tai tukitoimista annetun lain (380/1987) nojalla.

47 §

Vakuutuslaitoksen takautumisoikeus Potilasvakuutuskeskusta kohtaan

Vakuutuslaitoksella, joka liikennevakuutuslain (460/2016), työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015), urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009), sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain (1521/2016), tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain (1522/2016) tai muun vastuuvakuutuksen kuin tuotevastuuvakuutuksen nojalla on maksanut korvausta, on oikeus saada Potilasvakuutuskeskukselta takaisin se osuus korvauksista, johon vahinkoa kärsineellä olisi tämän lain nojalla ollut oikeus.

Vakuutuslaitoksella, joka on korvannut sairaanhoitokustannuksia vapaaehtoisen henkilövakuutuksen perusteella, on oikeus saada takaisin Potilasvakuutuskeskukselta se osuus korvauksista, johon vahingonkärsineellä olisi tämän lain nojalla ollut oikeus.

Eläkelaitoksella, joka on maksanut etuutta työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainitun lain nojalla, on oikeus saada maksamansa työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutusetuuden määrä takaisin Potilasvakuutuskeskukselta, jos vahingon kärsineen työkyvyttömyyden aiheuttaa tämän lain mukaan korvattava vahinkotapahtuma. Eläkelaitoksen oikeus korvaukseen voi olla enintään sen suuruinen kuin vahinkoa kärsinyt potilasvakuutuslain mukaan olisi oikeutettu saamaan.

48 §

Jakojärjestelmä ja siitä katettavat kustannukset

Jakojärjestelmällä katettavat kustannukset (*jakojärjestelmäkustannukset*) ovat:

1) Potilasvakuutuskeskuksen 22 §:n 3 momentin mukaisesti maksamista vahinkotapahtumista aiheutuneet kustannukset ilman 2—4 kohdassa tarkoitettuja korvauksia, josta määrästä on vähennetty 19 ja 20 §:n nojalla saadut maksut;

2) 28 §:ssä tarkoitettuihin jatkuvuihin korvauksiin liittyvät indeksitarkistukset;

3) tämän lain mukaan korvattavat vahingonkorvauslain 5 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen tarpeellisen sairaanhoidon kustannukset ja muut tarpeelliset kulut, jotka maksetaan, kun vahinkotapahtuman sattumispäivää seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut yli yhdeksän vuotta;

4) korvaukset suurvahingosta siten kuin 4 momentissa säädetään.

Edellä 2 momentin 4 kohdassa suurvahingolla tarkoitetaan ajallisesti ja paikallisesti rajoituttua tapahtumaa tai samaa alkuperää olevaa tapahtumasarjaa, jonka seurauksena potilasvakuutuksen perusteella maksettuja korvauksia maksetaan yhdelle tai useammalle vahinkoa kärsineelle tai muulle korvaukseen oikeutetulle yhteensä yli 20 000 000 euroa (*suurvahinkoraja*).

Suurvahingon korvaukset otetaan huomioon vain siltä osin kuin nämä korvaukset ylittävät suurvahinkorajan. Vakuutusyhtiön osuuden suurvahingosta muodostavat ne korvaukset, jotka Potilasvakuutuskeskus maksaa vakuutusyhtiön myöntämän vakuutuksen perusteella sen jälkeen, kun kaikkien vakuutusyhtiöiden myöntämien vakuutusten perusteella samasta suurvahingosta maksetut korvaukset yhteensä ovat ylittäneet suurvahinkorajan. Korvauksina ei kuitenkaan oteta huomioon 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja suorituksia. Suorituksista vähennetään Potilasvakuutuskeskuksen 45 ja 46 §:ssä säädetyn takautumisoikeuden perusteella saamat korvaukset.

57 §

Potilasvakuutuskeskuksen ilmoitusoikeus

Salassapitosäännösten ja muiden tiedonluovuttamista koskevien rajoitusten estämättä Potilasvakuutuskeskuksella on oikeus ilmoittaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle sekä aluehallintovirastolle sen tietoon tulleesta seikasta, joka voi vaarantaa potilasturvallisuutta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

2.

Laki

Potilasvakuutuskeskuksesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Potilasvakuutuskeskuksesta annetun lain (949/2019) 9 §:n 2 momentti
seuraavasti:

9 §

Hallituksen kokoonpano ja sen tehtävät

Hallitukseen kuuluu vähintään kolme jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

3.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työntekijän eläkelain (395/2006) 92 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 952/2019,
muutetaan 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 92 §:n 1 momentin 5 kohta, 94 §:n 1 momentti ja 206 §:n 1 momentin 8 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 25 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 952/2019, 92 §:n 1 momentin 5 kohta ja 206 §:n 1 momentin 8 kohta laissa 1468/2019 ja 94 §:n 1 momentti laissa 1476/2019, sekä
lisätään 95 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 69/2016 ja 1468/2019, uusi 4 ja 5 momentti ja 206 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1468/2019, uusi 9 kohta seuraavasti:

25 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Työntekijällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

3) työntekijällä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

92 §

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään työntekijän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

5) sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain perusteella myönnetty ansiomenetykskorvaus.

94 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä

muuttuu muusta syystä kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairaudesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairaudesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä tai työkyvyttömyyseläkkeen ja työuraeläkkeen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen määrää vastaavasta osasta ei myöskään vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairaudesta annetun lain, tapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain, liikennevakuutuslain tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaista ansionmenetykskorvausta tai eläkettä, jos se on myönnetty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella, ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä.

95 §

Takautumisoikeus

Eläkelaitoksella on oikeus saada maksamansa työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutusetuuden määrä takaisin Potilasvakuutuskeskukselta, jos työntekijän työkyvyttömyyden aiheuttaa potilasvakuutuslain mukaan korvattava vahinkotapahtuma. Eläkelaitoksen oikeus korvaukseen voi olla enintään sen suuruinen kuin vahinkoa kärsinyt potilasvakuutuslain mukaan olisi oikeutettu saamaan.

Jos työkyvyttömyyseläke tai kuntoutusetuus myönnetään ajalle, jolta on maksettu potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, työntekijälle maksetaan työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutusetuutta tältä ajalta vain potilasvakuutuslain mukaisen ansionmenetykskorvauksen määrän ylittävä osa.

206 §

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeus tietojen oma-aloitteiseen luovuttamiseen

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

8) raideliikennevastaულain mukaiselle korvausvelvolliselle tiedot, jotka ovat välttämättömiä tämän lain 95 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettun takautumisoikeuden sisällön yksilöimiseksi;

9) Potilasvakuutuskeskukselle tiedot, jotka ovat välttämättömiä 95 §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitettun takautumisoikeuden sisällön yksilöimiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

HE 162/2020 vp

Tämän lain 95 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan potilasvahinkona korvattaviin vahinkotapah-
tumiin, jotka ovat sattuneet 1 päivänä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen.

4.

Laki

yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 85 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 953/2019,
muutetaan 22 §:n 1 momentin 3 kohta, 85 §:n 1 momentin 5 kohta, 87 §:n 1 momentti ja 146 §:n 2 momentti sekä 5 momentin ruotsinkielinen sanamuoto,
sellaisina kuin niistä ovat 22 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 953/2019, 85 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1469/2019 ja 87 §:n 1 momentti laissa 1477/2019, sekä
lisätään 88 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 72/2016 ja 1469/2019, uusi 4 ja 5 momentti ja 146 §:n suomenkieliseen sanamuotoon, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 636/2009 ja 260/2020, uusi 5 momentti seuraavasti:

22 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Yrittäjällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

3) hänellä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

85 §

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään yrittäjän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

5) sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain perusteella myönnetty ansiomenetykskorvaus.

87 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muusta syystä kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä

tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä tai työkyvyttömyyseläkkeen ja työuraeläkkeen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen määrää vastaavasta osasta ei myöskään vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain, tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain, liikennevakuutuslain tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaista ansionmenetykskorvausta tai eläkettä, jos se on myönnetty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella, ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä.

88 §

Takautumisoikeus

Eläkelaitoksella on oikeus saada maksamansa työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutusetuuden määrä takaisin Potilasvakuutuskeskukselta, jos yrittäjän työkyvyttömyyden aiheuttaa potilasvakuutuslain mukaan korvattava vahinkotapahtuma. Eläkelaitoksen oikeus korvaukseen voi olla enintään sen suuruinen kuin vahinkoa kärsinyt potilasvakuutuslain mukaan olisi oikeutettu saamaan.

Jos työkyvyttömyyseläke tai kuntoutusetuus myönnetään ajalle, jolta on maksettu potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, yrittäjälle maksetaan työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutusetuutta tältä ajalta vain potilasvakuutuslain mukaisen ansionmenetykskorvauksen määrän ylittävä osa.

146 §

Sovellettavat säännökset

Myös silloin, kun kysymys ei ole julkisuuslain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettun julkisen vallan käytöstä, sovelletaan eläkelaitoksessa ja Eläketurvakeskuksessa tämän lain toimeenpanoon liittyvissä asioissa julkisuuslain:

- 1) asiakirjasalaisuutta;
- 2) vaitiolovelvollisuutta;
- 3) hyväksikäyttökieltoa;
- 4) salassa pidettäviä asiakirjoja koskevia 22—24 §:ää; ja
- 5) rangaitussäännöksiä sisältävää 35 §:ää.

Sovellettaessa 2 momenttia tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä salassapidosta poikkeamisesta ja sen lakkaamisesta säädetään julkisuuslain 7 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

HE 162/2020 vp

Tämän lain 88 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan potilasvahinkona korvattaviin vahinkotapah-
tumiin, jotka ovat sattuneet 1 päivänä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen.

5.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merimieseläkelain (1290/2006) 97 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 954/2019,
muutetaan 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 97 §:n 1 momentin 5 kohta ja 99 §:n 1 momentti sellaisina kuin ne ovat, 25 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 954/2019, 97 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1471/2019 ja 99 §:n 1 momentti laissa 1478/2019, sekä
lisätään 100 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 78/2016 ja 1471/2019, uusi 4 ja 5 momentti seuraavasti:

25 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Työntekijällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

3) työntekijällä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

97 §

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään työntekijän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

5) sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain perusteella myönnetty ansiomenetykskorvaus.

99 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muusta syystä kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä

tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä tai työkyvyttömyyseläkkeen ja työuraeläkkeen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen määrää vastaavasta osasta ei myöskään vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain, tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain, liikennevakuutuslain tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaista ansionmenetykskorvausta tai eläkettä, jos se on myönnetty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella, ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä.

100 §

Takautumisoikeus

Eläkekassalla on oikeus saada maksamansa työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutusetuuden määrä takaisin Potilasvakuutuskeskukselta, jos työntekijän työkyvyttömyyden aiheuttaa potilasvakuutuslain mukaan korvattava vahinkotapahtuma. Eläkekassan oikeus korvaukseen voi olla enintään sen suuruinen kuin vahinkoa kärsinyt potilasvakuutuslain mukaan olisi oikeutettu saamaan.

Jos työkyvyttömyyseläke tai kuntoutusetuus myönnetään ajalle, jolta on maksettu potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, työntekijälle maksetaan työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutusetuutta tältä ajalta vain potilasvakuutuslain mukaisen ansionmenetykskorvauksen määrän ylittävä osa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____ .
Tämän lain 100 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan potilasvahinkona korvattaviin vahinkotapahtumiin, jotka ovat sattuneet 1 päivänä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen.

6.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain 42 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 42 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisena
kuin se on laissa 955/2019, seuraavasti:

42 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Maatalousyrittäjällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

3) hänellä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

7.

Laki

julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisten alojen eläkelain (81/2016) 96 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 956/2019,
muutetaan 22 §:n 1 momentin 3 kohta, 96 §:n 1 momentin 5 kohta, 98 §:n 1 momentti ja 157 a §, sellaisina kuin ne ovat, 22 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 956/2019, 96 §:n 1 momentin 5 kohta ja 157 a § laissa 1472/2019 ja 98 §:n 1 momentti laissa 1479/2019, sekä
lisätään 99 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1472/2019, uusi 4 ja 5 momentti seuraavasti:

22 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Työntekijällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

3) työntekijällä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

96 §

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään työntekijän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

5) sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain perusteella myönnetty ansiomenetyiskorvaus.

98 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muutoin kuin 100 §:ssä säädetyn indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen

etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke tai muun työeläkkeen määrä muuttuu muutoin kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain mukaista ansionmenetyskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä tai työkyvyttömyyseläkkeen ja työuraeläkkeen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen määrää vastaavasta osasta ei myöskään vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain, tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain, liikennevakuutuslain tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaista ansionmenetyskorvausta tai eläkettä, jos se on myönnetty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella, ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä.

99 §

Takautuva oikeus korvaukseen vakuutuslaitokselta

Kevalla on oikeus saada maksamansa työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutusetuuden määrä takaisin Potilasvakuutuskeskukselta, jos työntekijän työkyvyttömyyden aiheuttaa potilasvakuutuslain mukaan korvattava vahinkotapahtuma. Kevan oikeus korvaukseen voi olla enintään sen suuruinen kuin vahinkoa kärsinyt potilasvakuutuslain mukaan olisi oikeutettu saamaan.

Jos työkyvyttömyyseläke tai kuntoutusetuus myönnetään ajalle, jolta on maksettu potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetyskorvausta, työntekijälle maksetaan työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutusetuutta tältä ajalta vain potilasvakuutuslain mukaisen ansionmenetyskorvauksen määrän ylittävä osa.

157 a §

Kevan oikeus tietojen luovuttamiseen raideliikennevastuulain mukaiselle korvausvelvolliselle ja Potilasvakuutuskeskukselle

Kevalla on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa raideliikennevastuulain mukaiselle korvausvelvolliselle ja Potilasvakuutuskeskukselle sellaiset tämän lain toimeenpanoon perustuvat tiedot, jotka ovat välttämättömiä 99 §:n 2–5 momentissa tarkoitetun takautumisoikeuden sisällön yksilöimiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____ .
Tämän lain 99 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan potilasvahinkona korvattaviin vahinkotapahtumiin, jotka ovat sattuneet 1 päivänä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen.

8.

Laki

työtapaturma- ja ammattitautilain 81 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 81 §:n 1 momentti sekä 3 momentin
4, 5 ja 12 kohta seuraavasti:

81 §

Ansionmenetykskorvauksen perusteena oleva työansio

Ansionmenetykskorvauksen perusteena olevaa työansiota määrättäessä otetaan huomioon palkka, tulospalkkio tai muu vastike, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan työansioksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomaislainen tai muu maksaja. Työansioon luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

1) yleisöltä saatavilla palvelu- tai lahjarahoilla, jotka otetaan huomioon samansuuruisina kuin ne olivat viimeksi toimitetussa verotuksessa, jos muuta luotettavaa selvitystä niiden määrästä ei esitetä;

2) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettujen sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtosopimuksessa tai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta;

3) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaisella yksityisen hoidon tuella tai vastaavalla muulla valtion tai kunnan maksamalla tuella; taikka

4) tuloverolain (1535/1999) 33 b §:n 3 momentissa tarkoitettuna työpanokseen perustuvana osinkona.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna vastikkeena työstä ei pidetä muun muassa:

4) tuloverolain 66 §:n 3 momentissa tarkoitettua työsuhdeoption käyttämisestä syntyvää etua tai sellaista työsuhteeseen perustuvaa suoritusta, joka määräytyy yhtiön osakkeen arvon muutoksen perusteella, ellei työsuhdeoptiolla merkittävän osakkeen sovittu merkintähinta olennaisesti alita osakkeen käypää arvoa työsuhdeoption antamishetkellä ja tällaista työsuhdeoptiota käytetä vuoden kuluessa työsuhdeoption antamisesta tai ellei kyse ole sellaisesta palkkiosta, jota 5 kohdan perusteella pidetään vastikkeena työstä;

5) palkkiota, joka annetaan työntantajayhtiön tai sen kanssa samaan konserniin tai muuhun vastaavaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvan yhtiön viranomaisen valvonnan alaisella säännellyllä markkinalla tai viranomaisen valvonnan alaisessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä noteerattuina osakkeina, sijoitustalletuksena tai muulla vastaavalla tavalla taikka osakkeiden sijasta osin tai kokonaan rahana, jos tällaisen palkkiona saatavan edun arvo riippuu kyseisten osakkeiden arvon kehityksestä vähintään vuoden ajan palkkion lupaamisen ja antamisen välisen aikana;

HE 162/2020 vp

12) yhtiön osakkaan nostamaa voitto-osuutta tai osinkoa, ellei 1 momentin 4 kohdasta muuta johdu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

9.

Laki

työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä annetun lain (738/2009) 12 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 87/2016, seuraavasti:

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2022.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

Helsingissä 8.10.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen

1.

Laki

potilasvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan potilasvakuutuslain (948/2019) 29 §:n 3 momentti,
muutetaan 6 §:n 1 momentti, 13 §:n 2 momentti, 29 §:n 1 momentti, 45 §:n 1 momentti, 46 ja
47 §, 48 §:n 2–4 momentti ja 57 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Vakuuttamisvelvollisuus

Vakuuttamisvelvollisuus

Terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavalla yhteisöllä, säätiöllä ja itsenäisellä ammatinharjoittajalla sekä työnantajalla, jonka palveluksessa on terveydenhuollon ammattihenkilöitä, on oltava vakuutus tämän lain mukaisen vastuun varalta.

Terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavalla yhteisöllä, säätiöllä ja itsenäisellä ammatinharjoittajalla sekä työnantajalla, jonka palveluksessa on terveydenhuollon ammattihenkilöitä, on oltava vakuutus tämän lain mukaisen vastuun varalta.

13 §

13 §

Vakuutusyhtiön oikeus ja velvollisuus antaa vakuutus

Vakuutusyhtiön oikeus ja velvollisuus antaa vakuutus

Vakuutusyhtiö, joka harjoittaa potilasvakuutustoimintaa, ei saa kieltäytyä antamasta ja voimassa pitämästä siltä haettua vakuutusta.

Vakuutusyhtiö, joka harjoittaa potilasvakuutustoimintaa, ei saa kieltäytyä antamasta ja voimassa pitämästä siltä haettua vakuutusta, jos vakuutus koskee sellaista terveyden- tai sairaanhoitotoimintaa, jota varten yhtiöllä toimilupansa ja vahvistetun yhtiöjärjestyksensä mukaan on oikeus antaa vakuutus. Potilasvakuutustoimintaa harjoittavan vakuutusyhtiön on ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle viimeistään 31 päivänä joulukuuta, jos se aikoo rajoittaa tämän lain mukaisen vakuutuksen tarjoamista tai lopettaa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

sen tarjoamisen kokonaan seuraavan kalenterivuoden 31 päivän joulukuuta jälkeen.

29 §

29 §

Muiden etuus- ja korvausjärjestelmien vaikutus vahinkoa kärsineen oikeuteen saada korvausta

Muiden etuus- ja korvausjärjestelmien vaikutus vahinkoa kärsineen oikeuteen saada korvausta

Vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen on riippumaton siitä, onko hänellä oikeus saada korvausta muun lain nojalla, jollei 2 tai 3 momentista taikka 30 §:stä muuta johdu.

Vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen on riippumaton siitä, onko hänellä oikeus saada korvausta muun lain nojalla, jollei 2 momentista tai 30 §:stä muuta johdu.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, vahinkoa kärsineen oikeus saada korvausta ansionmenetyksestä ja elatuksen menetyksestä on riippumaton siitä, onko hänellä oikeus vastaaviin etuuksiin työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien nojalla.

(3 mom. kumotaan)

45 §

45 §

Potilasvakuutuskeskuksen takautumisoikeus vahingonaiheuttajaa kohtaan

Potilasvakuutuskeskuksen takautumisoikeus vahingonaiheuttajaa kohtaan

Korvauksen saajan oikeus saada potilasvahingon aiheuttaneelta tai tämän työnantajalta korvausmäärä, jonka Potilasvakuutuskeskus on hänelle suorittanut, siirtyy Potilasvakuutuskeskukselle.

Korvauksen saajan oikeus vaatia kolmannelta henkilöltä korvausmäärä, jonka Potilasvakuutuskeskus on hänelle suorittanut, siirtyy Potilasvakuutuskeskukselle.

46 §

46 §

Potilasvakuutuskeskuksen takautumisoikeus muuta etuuden maksajaa kohtaan

Potilasvakuutuskeskuksen takautumisoikeus muuta etuuden maksajaa kohtaan

Jos vahinkoa kärsineelle on jo suoritettu korvausta tai etuutta jonkin muun lain nojalla, vahinkoa kärsineen oikeus saada korvausta siirtyy Potilasvakuutuskeskukselle siihen määrään saakka kuin korvauksen tai etuuden maksaja on korvausta suorittanut. Potilasva-

Jos Potilasvakuutuskeskus on maksanut korvausta vahinkoa kärsineelle, jolla on oikeus saada korvausta tai etuutta saman vahinkotapahtuman seurauksena muun lain nojalla, siirtyy kyseinen oikeus Potilasvakuutuskeskukselle enintään tämän maksamaan määrään saakka.

Voimassa oleva laki

kuutuskeskukselle ei kuitenkaan siirry korvauksen hakijan oikeus saada korvausta tai etuutta työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettujen lakien tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista tai tukitoimista annetun lain (380/1987) nojalla.

47 §

Vakuutuslaitoksen takautumisoikeus Potilasvakuutuskeskusta kohtaan

Vakuutuslaitoksella, joka liikennevakuutuslain (460/2016), työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015), urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009), sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain (1521/2016), tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain (1522/2016) tai työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettujen lakien tai muun vastuuvakuutuksen kuin tuotevastuuvakuutuksen nojalla on maksanut korvausta, on oikeus saada Potilasvakuutuskeskukselta takaisin se osuus korvauksista, johon vahinkoa kärsineellä olisi tämän lain nojalla ollut oikeus.

Vakuutuslaitoksella, joka on korvannut sairaanhoitokustannuksia vapaaehtoisen henkilövuutuksen perusteella, on oikeus saada takaisin Potilasvakuutuskeskukselta se osuus korvauksista, johon vahingonkärsineellä olisi tämän lain nojalla ollut oikeus.

Ehdotus

Potilasvakuutuskeskukselle ei kuitenkaan siirry korvauksen hakijan oikeus saada korvausta tai etuutta vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista tai tukitoimista annetun lain (380/1987) nojalla.

47 §

Vakuutuslaitoksen takautumisoikeus Potilasvakuutuskeskusta kohtaan

Vakuutuslaitoksella, joka liikennevakuutuslain (460/2016), työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015), urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009), sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain (1521/2016), tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain (1522/2016) tai muun vastuuvakuutuksen kuin tuotevastuuvakuutuksen nojalla on maksanut korvausta, on oikeus saada Potilasvakuutuskeskukselta takaisin se osuus korvauksista, johon vahinkoa kärsineellä olisi tämän lain nojalla ollut oikeus.

Vakuutuslaitoksella, joka on korvannut sairaanhoitokustannuksia vapaaehtoisen henkilövuutuksen perusteella, on oikeus saada takaisin Potilasvakuutuskeskukselta se osuus korvauksista, johon vahingonkärsineellä olisi tämän lain nojalla ollut oikeus.

Eläkelaitoksella, joka on maksanut etuutta työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainitun lain nojalla, on oikeus saada maksamansa työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutusetuuden määrä takaisin Potilasvakuutuskeskukselta, jos vahingon kärsineen työkyvyttömyyden aiheuttaa tämän lain mukaan korvattava vahinkotapahdus. Eläkelaitoksen oikeus korvaukseen voi olla enintään sen suuruinen kuin vahinkoa kärsinyt potilasvakuutuslain mukaan olisi oikeutettu saamaan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

48 §

48 §

*Jakojärjestelmä ja siitä katettavat kustannukset**Jakojärjestelmä ja siitä katettavat kustannukset*

Jakojärjestelmällä katettavat kustannukset (jakojärjestelmäkustannukset) ovat:

1) Potilasvakuutuskeskuksen 22 §:n 3 momentin mukaisesti maksamista vahinkotapahtumista aiheutuneet kustannukset ilman tämän momentin 2–5 kohdassa tarkoitettuja korvauksia, josta määrästä on vähennetty 19 ja 20 §:n nojalla saadut maksut;

2) 28 §:ssä tarkoitettut jatkuviin korvauksiin liittyvät indeksitarkistukset;

3) tämän lain mukaan korvattavat vahingonkorvauslain 5 luvun 2 §:ssä tarkoitettut tarpeellisen sairaanhoidon kustannukset ja muut tarpeelliset kulut, jotka maksetaan, kun vahinkotapahtuman sattumispäivää seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut yli yhdeksän vuotta;

4) sellaiset 25 ja 26 §:ssä tarkoitetun kuntoutuksen korvaukset, jotka maksetaan, kun vahinkotapahtuman sattumispäivää seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut yli yhdeksän vuotta;

5) korvaukset suurvahingosta siten kuin 4 momentissa säädetään.

Edellä 2 momentin 5 kohdassa suurvahingolla tarkoitetaan ajallisesti ja paikallisesti rajoittunutta tapahtumaa tai samaa alkuperää olevaa tapahtumasarjaa, jonka seurauksena potilasvakuutuksen perusteella maksettuja korvauksia maksetaan yhdelle tai useammalle vahinkoa kärsineelle tai muulle korvaukseen oikeutetulle yhteensä yli 20 000 000 euroa (suurvahinkoraja).

Suurvahingon korvaukset otetaan huomioon vain siltä osin kuin nämä korvaukset ylittävät suurvahinkorajan. Vakuutusyhtiön osuuden suurvahingosta muodostavat ne korvaukset, jotka Potilasvakuutuskeskus maksaa vakuutusyhtiön myöntämän vakuutuksen perusteella sen jälkeen, kun kaikkien vakuutusyhtiöiden myöntämien vakuutusten perusteella samasta suurvahingosta maksetut korvaukset yhteensä ovat ylittäneet suurvahinkorajan.

Jakojärjestelmällä katettavat kustannukset (jakojärjestelmäkustannukset) ovat:

1) Potilasvakuutuskeskuksen 22 §:n 3 momentin mukaisesti maksamista vahinkotapahtumista aiheutuneet kustannukset ilman 2–4 kohdassa tarkoitettuja korvauksia, josta määrästä on vähennetty 19 ja 20 §:n nojalla saadut maksut;

2) 28 §:ssä tarkoitettut jatkuviin korvauksiin liittyvät indeksitarkistukset;

3) tämän lain mukaan korvattavat vahingonkorvauslain 5 luvun 2 §:ssä tarkoitettut tarpeellisen sairaanhoidon kustannukset ja muut tarpeelliset kulut, jotka maksetaan, kun vahinkotapahtuman sattumispäivää seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut yli yhdeksän vuotta;

4) korvaukset suurvahingosta siten kuin 4 momentissa säädetään.

Edellä 2 momentin 4 kohdassa suurvahingolla tarkoitetaan ajallisesti ja paikallisesti rajoittunutta tapahtumaa tai samaa alkuperää olevaa tapahtumasarjaa, jonka seurauksena potilasvakuutuksen perusteella maksettuja korvauksia maksetaan yhdelle tai useammalle vahinkoa kärsineelle tai muulle korvaukseen oikeutetulle yhteensä yli 20 000 000 euroa (suurvahinkoraja).

Suurvahingon korvaukset otetaan huomioon vain siltä osin kuin nämä korvaukset ylittävät suurvahinkorajan. Vakuutusyhtiön osuuden suurvahingosta muodostavat ne korvaukset, jotka Potilasvakuutuskeskus maksaa vakuutusyhtiön myöntämän vakuutuksen perusteella sen jälkeen, kun kaikkien vakuutusyhtiöiden myöntämien vakuutusten perusteella samasta suurvahingosta maksetut korvaukset yhteensä ovat ylittäneet suurvahinkorajan.

Voimassa oleva laki

Korvauksina ei kuitenkaan oteta huomioon 2 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettuja suorituksia. Suorituksista vähennetään Potilasvakuutuskeskuksen 45 ja 46 §:ssä säädetyn takautumisoikeuden perusteella saamat korvaukset.

57 §

Potilasvakuutuskeskuksen ilmoitusoikeus

Salassapitosäännösten ja muiden tiedonluovuttamista koskevien rajoitusten estämättä Potilasvakuutuskeskuksella on oikeus ilmoittaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle tai aluehallintovirastolle sen tietoon tulleesta seikasta, joka voi vaarantaa potilasturvallisuutta.

Ehdotus

Korvauksina ei kuitenkaan oteta huomioon 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja suorituksia. Suorituksista vähennetään Potilasvakuutuskeskuksen 45 ja 46 §:ssä säädetyn takautumisoikeuden perusteella saamat korvaukset.

57 §

Potilasvakuutuskeskuksen ilmoitusoikeus

Salassapitosäännösten ja muiden tiedonluovuttamista koskevien rajoitusten estämättä Potilasvakuutuskeskuksella on oikeus ilmoittaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, *Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle sekä* aluehallintovirastolle sen tietoon tulleesta seikasta, joka voi vaarantaa potilasturvallisuutta.

—
*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

2.

Laki

Potilasvakuutuskeskuksesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Potilasvakuutuskeskuksesta annetun lain (949/2019) 9 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

9 §

Hallituksen kokoonpano ja sen tehtävät

Hallituksen kokoonpano ja sen tehtävä

Hallitukseen kuuluu vähintään viisi jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallitukseen kuuluu vähintään *kolme* jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

3.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työntekijän eläkelain (395/2006) 92 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 952/2019,

muutetaan 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 92 §:n 1 momentin 5 kohta, 94 §:n 1 momentti ja 206 §:n 1 momentin 8 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 25 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 952/2019, 92 §:n 1 momentin 5 kohta ja 206 §:n 1 momentin 8 kohta laissa 1468/2019 ja 94 §:n 1 momentti laissa 1476/2019, sekä

lisätään 95 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 69/2016 ja 1468/2019, uusi 4 ja 5 momentti ja 206 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1468/2019, uusi 9 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 §

25 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Työntekijällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

Työntekijällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

3) työntekijällä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen *tai potilasvakuutuksen* kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

3) työntekijällä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

92 §

92 §

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään työntekijän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään työntekijän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

Voimassa oleva laki

5) sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain perusteella myönnetty ansionmenetyskorvaus;

6) *potilasvakuutuslain (948/2019) nojalla myönnetty omaan vammaan perustuva ansiomenetyskorvaus.*

Ehdotus

5) sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain perusteella myönnetty ansionmenetyskorvaus.

(6 kohta kumotaan)

94 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muusta syystä kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain tai potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetyskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä tai työkyvyttömyyseläkkeen ja työuraeläkkeen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen määrää vastaavasta osasta ei myöskään vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain, tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain, liikennevakuutuslain, liikennevakuu-

94 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muusta syystä kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain mukaista ansionmenetyskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä tai työkyvyttömyyseläkkeen ja työuraeläkkeen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen määrää vastaavasta osasta ei myöskään vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain, tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain, liikennevakuutuslain tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain

Voimassa oleva laki

tuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain tai potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta tai eläkettä, jos se on myönnetty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella, ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä.

95 §

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeus tietojen oma-aloitteiseen luovuttamiseen

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

8) raideliikennevastuulain mukaiselle korvausvelvolliselle tiedot, jotka ovat välttämät-

Ehdotus

mukaista ansionmenetykskorvausta tai eläkettä, jos se on myönnetty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella, ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä.

95 §

Takautumisoikeus

Eläkelaitoksella on oikeus saada maksamansa työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutusetuuden määrä takaisin Potilasvakuutuskeskukselta, jos työntekijän työkyvyttömyyden aiheuttaa vahinkotapahtuma. Eläkelaitoksen oikeus korvaukseen voi olla enintään sen suuruinen kuin vahinkoa kärsinyt potilasvakuutuslain mukaan olisi oikeutettu saamaan.

Jos työkyvyttömyyseläke tai kuntoutusetuus myönnetään ajalle, jolta on maksettu potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, työntekijälle maksetaan työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutusetuutta tältä ajalta vain potilasvakuutuslain mukaisen ansionmenetykskorvauksen määrän ylittävä osa.

206 §

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeus tietojen oma-aloitteiseen luovuttamiseen

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

8) raideliikennevastuulain mukaiselle korvausvelvolliselle tiedot, jotka ovat välttämät-

HE 162/2020 vp

Voimassa oleva laki

tömiä tämän lain 95 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetun takautumisoikeuden sisällön yksilöimiseksi.

Ehdotus

tömiä tämän lain 95 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetun takautumisoikeuden sisällön yksilöimiseksi;

9) *Potilasvakuutuskeskukselle tiedot, jotka ovat välttämättömiä 95 §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitetun takautumisoikeuden sisällön yksilöimiseksi.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

Tämän lain 95 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan potilasvahinkona korvattaviin vahinkotapahtumiin, jotka ovat sattuneet 1 päivänä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen.

4.

Laki

yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 85 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 953/2019,
muutetaan 22 §:n 1 momentin 3 kohta, 85 §:n 1 momentin 5 kohta, 87 §:n 1 momentti ja 146 §:n 2 momentti sekä 5 momentin ruotsinkielinen sanamuoto,
sellaisina kuin niistä ovat 22 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 953/2019, 85 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1469/2019 ja 87 §:n 1 momentti laissa 1477/2019, sekä
lisätään 88 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 72/2016 ja 1469/2019, uusi 4 ja 5 momentti ja 146 §:n suomenkieliseen sanamuotoon, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 636/2009 ja 260/2020, uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §

22 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Yrittäjällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

Yrittäjällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

3) hänellä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen tai potilasvakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

3) hänellä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

85 §

85 §

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään yrittäjän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään yrittäjän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

Voimassa oleva laki

5) sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain perusteella myönnetty ansionmenetykskorvaus;

6) *potilasvakuutuslain (948/2019) nojalla myönnetty omaan vammaan perustuva ansiomenetykskorvaus.*

Ehdotus

5) sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain perusteella myönnetty ansionmenetykskorvaus.

(6 kohta kumotaan)

87 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muusta syystä kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke. Osatyökyvyttömyys-eläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain tai *potilasvakuutuslain* mukaista ansionmenetykskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä tai työkyvyttömyyseläkkeen ja työuraeläkkeen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen määrää vastaavasta osasta ei myöskään vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain, tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain, liikennevakuutuslain, liikennevakuu-

87 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muusta syystä kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä tai työkyvyttömyyseläkkeen ja työuraeläkkeen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen määrää vastaavasta osasta ei myöskään vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain, tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain, liikennevakuutuslain tai liikennevakuutuslain pe-

Voimassa oleva laki

tuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain *tai potilasvakuutuslain* mukaista ansionmenetykskorvausta tai eläkettä, jos se on myönnetty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella, ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä.

88 §

Sovellettavat säännökset

Myös silloin, kun kysymys ei ole julkisuuslain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun julkisen vallan käytöstä, sovelletaan eläkelaitoksessa ja Eläketurvakeskuksessa tämän lain toimeenpanoon liittyvissä asioissa julkisuuslain:

- 1) asiakirjasalaisuutta;
- 2) vaitiolovelvollisuutta;
- 3) hyväksikäyttökieltoa;
- 4) salassa pidettäviä asiakirjoja koskevia 22—24 §:ää; ja

Ehdotus

rusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaista ansionmenetykskorvausta tai eläkettä, jos se on myönnetty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella, ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä.

88 §

Takautumisoikeus

Eläkelaitoksella on oikeus saada maksamansa työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutusetuuden määrä takaisin Potilasvakuutuskeskukselta, jos yrittäjän työkyvyttömyyden aiheuttaa vahinkotapahtuma. Eläkelaitoksen oikeus korvaukseen voi olla enintään sen suuruinen kuin vahinkoa kärsinyt potilasvakuutuslain mukaan olisi oikeutettu saamaan.

Jos työkyvyttömyyseläke tai kuntoutusetuus myönnetään ajalle, jolta on maksettu potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, yrittäjälle maksetaan työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutusetuutta tältä ajalta vain potilasvakuutuslain mukaisen ansionmenetykskorvauksen määrän ylittävä osa.

146 §

Sovellettavat säännökset

Myös silloin, kun kysymys ei ole julkisuuslain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun julkisen vallan käytöstä, sovelletaan eläkelaitoksessa ja Eläketurvakeskuksessa tämän lain toimeenpanoon liittyvissä asioissa julkisuuslain:

- 1) asiakirjasalaisuutta;
- 2) vaitiolovelvollisuutta;
- 3) hyväksikäyttökieltoa;
- 4) salassa pidettäviä asiakirjoja koskevia 22—24 §:ää; ja

Voimassa oleva laki

5) rangaistussäännöksiä sisältävää 35 §:ää. Tietojen luovuttamisesta on tällöin voimassa, mitä salassapidosta poikkeamisesta ja sen lakkaamisesta säädetään julkisuuslain 7 luvussa.

Ehdotus

5) rangaistussäännöksiä sisältävää 35 §:ää.

Sovellettaessa 2 momenttia tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä salassapidosta poikkeamisesta ja sen lakkaamisesta säädetään julkisuuslain 7 luvussa.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

Tämän lain 88 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan potilasvahinkona korvattaviin vahinkotapahtumiin, jotka ovat sattuneet 1 päivänä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen.

5.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merimieseläkelain (1290/2006) 97 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 954/2019,
muutetaan 25 §:n 1 momentin 3 kohta, 97 §:n 1 momentin 5 kohta ja 99 §:n 1 momentti sellaisina kuin ne ovat, 25 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 954/2019, 97 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1471/2019 ja 99 §:n 1 momentti laissa 1478/2019, sekä
lisätään 100 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 78/2016 ja 1471/2019, uusi 4 ja 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 §

25 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Työntekijällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

Työntekijällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

3) työntekijällä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen *tai potilasvakuutuksen* kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

3) työntekijällä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

97 §

97 §

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään työntekijän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään työntekijän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

5) sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja

5) sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja

Voimassa oleva laki

palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain perusteella myönnetty ansionmenetykskorvaus;

6) potilasvakuutuslain (948/2019) nojalla myönnetty omaan vammaan perustuva ansionmenetykskorvaus.

Ehdotus

palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain perusteella myönnetty ansionmenetykskorvaus.

(6 kohta kumotaan)

99 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muusta syystä kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain tai potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä tai työkyvyttömyyseläkkeen ja työuraeläkkeen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen määrää vastaavasta osasta ei myöskään vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain, tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain, liikennevakuutuslain, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain tai potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta tai eläkettä,

99 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muusta syystä kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä tai työkyvyttömyyseläkkeen ja työuraeläkkeen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen määrää vastaavasta osasta ei myöskään vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain, tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain, liikennevakuutuslain tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaista ansionmenetykskorvausta tai

Voimassa oleva laki

jos se on myönnetty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella, ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä.

100 §

Ehdotus

eläkettä, jos se on myönnetty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella, ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä.

100 §

Takautumisoikeus

Eläkekassalla on oikeus saada maksamansa työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutusetuuden määrä takaisin Potilasvakuutuskeskukselta, jos työntekijän työkyvyttömyyden aiheuttaa potilasvakuutuslain mukaan korvattava vahinkotapahtuma. Eläkekassan oikeus korvaukseen voi olla enintään sen suuruinen kuin vahinkoa kärsinyt potilasvakuutuslain mukaan olisi oikeutettu saamaan.

Jos työkyvyttömyyseläke tai kuntoutusetuus myönnetään ajalle, jolta on maksettu potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, työntekijälle maksetaan työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutusetuutta tältä ajalta vain potilasvakuutuslain mukaisen ansionmenetykskorvauksen määrän ylittävä osa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

Tämän lain 100 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan potilasvahinkona korvattaviin vahinkotapahtumiin, jotka ovat sattuneet 1 päivänä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen.

6.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain 42 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 42 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisena
kuin se on laissa 955/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

42 §

42 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Maatalousyrittäjällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

Maatalousyrittäjällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

3) hänellä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen tai potilasvakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

3) hänellä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

7.

Laki

julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisten alojen eläkelain (81/2016) 96 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 956/2019,
muutetaan 22 §:n 1 momentin 3 kohta, 96 §:n 1 momentin 5 kohta, 98 §:n 1 momentti ja 157 a §, sellaisina kuin ne ovat, 22 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 956/2019, 96 §:n 1 momentin 5 kohta ja 157 a § laissa 1472/2019 ja 98 §:n 1 momentti laissa 1479/2019, sekä
lisätään 99 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1472/2019, uusi 4 ja 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §

22 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Työntekijällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

Työntekijällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikänsä, on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

3) työntekijällä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen tai potilasvakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

3) työntekijällä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

96 §

96 §

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään työntekijän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään työntekijän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

5) sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja

5) sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja

Voimassa oleva laki

palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain perusteella myönnetty ansionmenetyskorvaus;

6) potilasvakuutuslain (948/2019) nojalla myönnetty omaan vammaan perustuva ansionmenetyskorvaus.

Ehdotus

palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain perusteella myönnetty ansionmenetyskorvaus.

(6 kohta kumotaan)

98 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muutoin kuin 100 §:ssä säädetyn indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke tai muun työeläkkeen määrä muuttuu muutoin kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain tai potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetyskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä tai työkyvyttömyyseläkkeen ja työuraeläkkeen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen määrää vastaavasta osasta ei myöskään vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain, liikennevakuutus-

98 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muutoin kuin 100 §:ssä säädetyn indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke tai muun työeläkkeen määrä muuttuu muutoin kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain mukaista ansionmenetyskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä tai työkyvyttömyyseläkkeen ja työuraeläkkeen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen määrää vastaavasta osasta ei myöskään vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain, tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain, liikennevakuutuslain tai liikenneva-

Voimassa oleva laki

tuslain, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain sekä potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta tai eläkettä, jos se on myönnetty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella, ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä.

99 §

Kevan oikeus tietojen luovuttamiseen raideliikennevastuulain mukaiselle korvausvelvolliselle

Kevalla on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa raideliikennevastuulain mukaiselle korvausvelvolliselle sellaiset tämän lain toimeenpanoon perustuvat tiedot, jotka ovat välttämättömiä 99 §:n 2 ja 3 momentissa

Ehdotus

kuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaista ansionmenetykskorvausta tai eläkettä, jos se on myönnetty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella, ennen kuin eläkkeensaaja on täyttänyt alimman vanhuuseläkeikänsä.

99 §

Takautuva oikeus korvaukseen vakuutuslaitokselta

Kevalla on oikeus saada maksamansa työkyvyttömyyseläkkeen ja kuntoutusetuuden määrä takaisin Potilasvakuutuskeskukselta, jos työntekijän työkyvyttömyyden aiheuttaa potilasvakuutuslain mukaan korvattava vahinkotapahtuma. Kevan oikeus korvaukseen voi olla enintään sen suuruinen kuin vahinkoa kärsinyt potilasvakuutuslain mukaan olisi oikeutettu saamaan.

Jos työkyvyttömyyseläke tai kuntoutusetuus myönnetään ajalle, jolta on maksettu potilasvakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, työntekijälle maksetaan työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutusetuutta tältä ajalta vain potilasvakuutuslain mukaisen ansionmenetykskorvauksen määrän ylittävä osa.

157 a §

Kevan oikeus tietojen luovuttamiseen raideliikennevastuulain mukaiselle korvausvelvolliselle ja Potilasvakuutuskeskukselle

Kevalla on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa raideliikennevastuulain mukaiselle korvausvelvolliselle ja Potilasvakuutuskeskukselle sellaiset tämän lain toimeenpa-

HE 162/2020 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tarkoitettun takautumisoikeuden sisällön yksilöimiseksi.

noon perustuvat tiedot, jotka ovat välttämättömiä 99 §:n 2–5 momentissa tarkoitettun takautumisoikeuden sisällön yksilöimiseksi.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

Tämän lain 99 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan potilasvahinkona korvattaviin vahinkotapahtumiin, jotka ovat sattuneet 1 päivänä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen.

8.

Laki**työtapaturma- ja ammattitautilain 81 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 81 §:n 1 momentti sekä 3 momentin 4, 5 ja 12 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

81 §

Ansionmenetykskorvauksen perusteena oleva työansio

Ansionmenetykskorvauksen perusteena olevaa työansiota määrättäessä otetaan huomioon palkka, tulospalkkio tai muu vastike, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan työansioksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja. Työansioon luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

1) yleisöltä saatavilla palvelu- tai lahjarahjoilla, jotka otetaan huomioon samansuuruisina kuin ne olivat viimeksi toimitetussa verotuksessa, jos muuta luotettavaa selvitystä niiden määrästä ei esitetä;

2) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtotai muussa sopimuksessa sovittun palkan sijasta; taikka

3) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaisella yksityisen hoidon tuella tai vastaavalla muulla valtion tai kunnan maksamalla tuella.

Ehdotus

81 §

Ansionmenetykskorvauksen perusteena oleva työansio

Ansionmenetykskorvauksen perusteena olevaa työansiota määrättäessä otetaan huomioon palkka, tulospalkkio tai muu vastike, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan työansioksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja. Työansioon luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

1) yleisöltä saatavilla palvelu- tai lahjarahjoilla, jotka otetaan huomioon samansuuruisina kuin ne olivat viimeksi toimitetussa verotuksessa, jos muuta luotettavaa selvitystä niiden määrästä ei esitetä;

2) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtosopimuksessa tai muussa sopimuksessa sovittun palkan sijasta;

3) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaisella yksityisen hoidon tuella tai vastaavalla muulla valtion tai kunnan maksamalla tuella; taikka

4) tuloverolain (1535/1999) 33 b §:n 3 momentissa tarkoitettuna työpanokseen perustuvana osinkona.

Voimassa oleva laki

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna vastikkeena työstä ei pidetä muun muassa:

4) tuloverolain (1535/1992) 66 §:n 3 momentissa tarkoitettua työsuhdeoption käyttämisestä syntyvää etua tai sellaista työsuhteeseen perustuvaa suoritusta, joka määräytyy yhtiön osakkeen arvon muutoksen perusteella;

5) palkkiota, joka annetaan työnantajayhtiön tai sen kanssa samaan konserniin tai muuhun vastaavaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvan yhtiön viranomaisen valvonnan alaisessa arvopaperipörssissä noteeratuina osakkeina, sijoitustalletuksena tai muulla vastaavalla tavalla, taikka osakkeiden sijasta osin tai kokonaan rahana, edellyttäen, että tällaisen palkkiona saatavan edun arvo riippuu kyseisten osakkeiden arvon kehityksestä palkkion lupaamisen jälkeisenä, vähintään vuoden mittaisena aikana;

12) yhtiön osakkaan nostamaa voittoosuutta tai osinkoa.

Ehdotus

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna vastikkeena työstä ei pidetä muun muassa:

4) tuloverolain 66 §:n 3 momentissa tarkoitettua työsuhdeoption käyttämisestä syntyvää etua tai sellaista työsuhteeseen perustuvaa suoritusta, joka määräytyy yhtiön osakkeen arvon muutoksen perusteella, *ellei työsuhdeoptiolla merkittävän osakkeen sovittu merkintähinta olennaisesti alita osakkeen käypää arvoa työsuhdeoption antamishetkellä ja tällaista työsuhdeoptiota käytetä vuoden kuluessa työsuhdeoption antamisesta tai ellei kyse ole sellaisesta palkkiosta, jota 5 kohdan perusteella pidetään vastikkeena työstä;*

5) palkkiota, joka annetaan työnantajayhtiön tai sen kanssa samaan konserniin tai muuhun vastaavaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvan yhtiön viranomaisen valvonnan alaisella säännellyllä markkinalla tai viranomaisen valvonnan alaisessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä noteeratuina osakkeina, sijoitustalletuksena tai muulla vastaavalla tavalla taikka osakkeiden sijasta osin tai kokonaan rahana, jos tällaisen palkkiona saatavan edun arvo riippuu kyseisten osakkeiden arvon kehityksestä vähintään vuoden ajan palkkion lupaamisen ja antamisen välisen aikana;

12) yhtiön osakkaan nostamaa voittoosuutta tai osinkoa, *ellei 1 momentin 4 kohdasta muuta johdu.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

9.

Laki

työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä annetun lain (738/2009) 12 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 87/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

12 §

Voimaantulo

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010 ja on voimassa 31 päivään joulu-
kuuta 2020.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010 ja on voimassa 31 päivään joulu-
kuuta 2022.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*